

HIVA-studie: spelen met blokjes

p. 5

Musikologen organiseren konsertreeks

p. 11

Smartlappen op de fakbarrally

pp. 12 - 13

RESULTATEN ONDERZOEK BUSPAS BEKEND

Leuvense student Lijnt massaal

Sinds de invoering van de gratis buspas maakt de Leuvense student vijf keer meer gebruik van het openbaar vervoer. Toch gaat het gratis busproject grotendeels voorbij aan haar oorspronkelijk doel: de auto uit de binnenstad weren. Dat zijn de voornaamste konklusies van een onderzoek dat de KU Leuven (KUL) en de Lijn onlangs hielden bij een zesduizendtal Leuvense studenten. In de wandelgangen wordt gefluisterd dat het project ook na nieuwjaar zal worden verdergezet.

Bij de start van het academiejaar zorgden de KU Leuven en de stad Leuven voor een vervroegd sinterklaasgeschenk door te starten met een proefproject waarmee alle KU Leuvense studenten gratis konden 'bussen'. Na drie maanden zou het project geëvalueerd en eventueel verlengd worden. De objectieven van de gratis busactie waren dubbel: enerzijds een extra troef bieden in de strijd tegen de dalende studentenaantallen en anderzijds de auto zoveel mogelijk uit het dichtgeslibde Leuvense stadsverkeer bannen.

Niet overall werd het initiatief op evenveel gejuich onthaald. De Leuvense Overkoepelende Kringorganisatie (Loko) loofde weliswaar het initiatief, maar betreurde dat de studenten niet betrokken werden in de totstandkoming van het project. Zowel bij studenten als bij het Sensibiliserings- en InformatieCentrum (Sic) ontstond er wroeging over het feit dat de gratis busactie niet kaderde in een ruimer mobiliteitsplan. Bovendien zagen de Leuvense hogeschoolstudenten de gratis bussen met hun universiteitscollega's, aan hun neus voorbijgaan. Aan dat laatste euvel werd ondertussen een mouw gepast. Alleen de studenten van het Lemmensinstituut blijven nog steeds in de kou staan.

EVALUATIE

Na drie maanden is het nu tijd voor een evaluatie van het proefproject. Daarom peilden de KU Leuven en De Lijn een paar weken geleden naar de mening van de studenten zelf. Een zesduizendtal studenten stuurden via e-mail een enquêteformulier terug. Op straat en op de bus klampte men nog eens tweehonderd mensen aan. Daarnaast werd het aantal ontwaardingingen gemeeten. De resultaten van het onderzoek bewij-

zen dat de studentenpas goed is ingeburgerd. Zo stappen vijf keer meer studenten wekelijks de bus op dan voor de invoering van de studentenpas (31332 tegenover 6233 studenten). Bij universiteitstudenten is het busgebruik zelfs negen maal groter dan voor de studentenpas. De studenten van de Katholieke Hogeschool Leuven (KH Leuven) en Groep T maken respectievelijk 2,6 en 1,8 maal meer gebruik van de autobus binnen de Leuvense stadszone.

Voorts blijkt uit de enquête dat de meeste mensen hun buspasje enkele keren per week (35%) of wekelijks (18,5%) gebruiken. Amper 19,3% van de studenten gebruikt zijn buspas nooit. Populaire reisbestemmingen zijn 'het station' (60%) en 'de les' (28%). Zoals verwacht is de Leuvense student dan ook erg tevreden met zijn gratis buspasje. Toch is er nog veel ruimte voor verbetering. Zo hoopte de universiteit met de gratis busactie vooral studenten aan te spreken die vroeger met de auto naar de universiteit of de hogeschool kwamen. De enquête toont echter aan dat een gratis alternatief studenten toch niet kan afbrengen van hun autogebruik. Amper 9% van de studenten die vroeger de auto gebruikte, maakt nu gebruik van het openbaar vervoer.

De verklaring ligt voor de hand: veel studenten kiezen voor de auto (komfort, snelheid en bereikbaarheid) en gebruiken de auto vooral om zich van thuis naar kot te verplaatsen en niet om in Leuven rond

Alle macht aan de arbeider is al lang geleden maar toch bestaat er nog steeds zoets als politiek teater. Vandaar dan maar een uitneembaar middenkatern. (pagina 7 tot 10) Veto goes Test Aankoop en houdt een vergelijkende studie Smartlappen-Fakbarrally. Onze inspecteurs kwamen terug met een sprekend resultaat: Boer Sjarel rules! (pagina 13 en 14)

(foto Jeroen Op de Beeck)

te toeren. Vandaag blijkt dan ook dat de bus vooral een alternatief is geworden voor de fiets: maar liefst 40% van de huidige busgebruikers verkoos vroeger de tweewieler als vervoermiddel.

Zulke foutieve uitkomsten van een nochtans goedbedoeld initiatief kunnen

uiteraard niet uitblijven als er geen globaal mobiliteitsplan werd uitgewerkt. Een dergelijk plan legt verbanden tussen de diverse vervoersmodaliteiten en vertrekt hierbij vanuit een behoeftenonderzoek.

KONTROLE

Uit het onderzoek komen echter nog andere pijnpunten naar voren. Zo introduceerde de Lijn bij de start van het project vijf nieuwe studentenlijnen. Daarenboven versterkte men de bestaande lijnen op vrijdag- en zondagavond. Via de enquête lieten de studenten blijken hier niet van op de hoogte te zijn. Ze maken er dan ook geen gebruik van. Voor studenten met een moeilijke treinverbinding kunnen deze studentenlijnen nochtans een gedroomd alternatief bieden voor de auto. Een in het oog springende infokampagne dient zich dan ook aan.

Een tweede heikel punt vormt de combineerbaarheid van de studentenpas met andere zones buiten de Leuvense stadszone. Buiten de stadszone betaal je het gewone tarief. Wil je toch van je studentenpas profiteren, moet je afstappen aan de laatste halte en dan de volgende bus nemen. Voor studenten die stage lopen in de omgeving van Leuven zorgt deze regeling ervoor dat ze de hele rit betalen. Burgemeester Tobback wil immers niet betalen voor busritten die buiten zijn grondgebied vallen. Een tussenoplossing werd gevonden in het bijbetalen op de bus. Een minder prettige maatregel die uit deze evaluatieronde kwam, is verstrenging van de controle op misbruik. Bij het gebruik van de buspas behoort je nu ook je studentenkaart te tonen.

Al bij al klonken de reacties van de initiatiefnemers van het project bijna unaniem positief. Blijkbaar weegt het dure prijskaartje (11.677.548 frank) dat aan de voortzetting van dit project hangt niet op tegen de weldaden voor onze Leuvense mobiliteit. Als de betrokken partijen evenveel aandacht zouden schenken aan de zachte weggebruiker zag de toekomst voor Leuven er rooskleurig uit.

Stijn Tormans
Kathleen Raskin

GROEP T

INGENIEURS MET VISIE

TECHNOLOGISCHE HOGESCHOOL LEUVEN

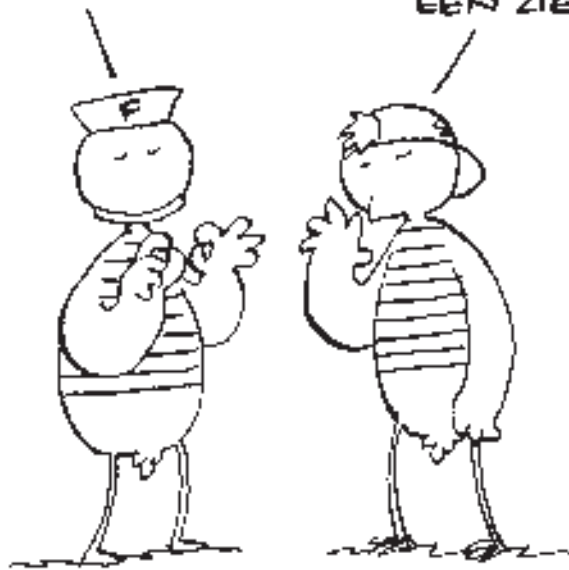
Carepath Vesalius • Vesaliusstraat 13 • 3000 Leuven • Telefoon: 015/230 10 30 • Fax: 015/230 10 40 • E-mail: groep-t@groep-t.be

(advertentie)

FOKKE & SUKKE HEBBEN OOK EEN TATOEAGE

„EEN KLEIN BRUIN
STERRETJE ONDER
AAN ONZE RUG„

„MAAR WE LATEN
'T NIET AAN IEDER-
EEN ZIEN...“

(www.foksuk.nl)

Veto
's Meiersstraat 5, 3000 Leuven
Tel 016/22 44 38, Fax 016/22 01 03
Jaargang 27, Nummer 14
18 december 2000

Ver. uitg.: Loes Geuens
Hoofdredactie: Marie-Anne Dedeurwaerdere
Redaktiesekretaris: Loes Geuens
Redactie: Kristof D'Exelle, Caroline Ley-
sen, Jeroen op de Beeck, Steven Van den
Eede, Heidi Van Hout, Matthieu Van
Steenkiste
Doka: Sam Algoet, Ellen Claes, Jochen
Verghote
Medewerkers: Anne Dekerk, Wouter
Grégoire, Astrid Houthuys, Filip Hermans,
Tim Peinen, Kathleen Raskin, Stijn Tor-
mans, Maarten Van Meer, Tijn Vanneste,
Tijn Vereenoghe
Layout en vormgeving: Katelijne Beer-
ten, Nicolas Cloet, Marie-Anne Dedeur-
waerdere, Anne Dekerk, Filip De Keuke-
leere, Kristof D'Exelle, Loes Geuens,
Gudrun Labiau, Caroline Leysen, Jeroen
Op de Beeck, Pieter Van der Aa, Steven

Van den Eede, Steven Van Dessel, Heidi
Van Hout, Tijn Vanneste, Tijn Vereenoghe
Dtp: Tom Delreux, Loes Geuens, Willy
Leung, Steven Van Dessel, Heidi Van Hout
Cartoon: Jan Op de Beeck
Spelling: Katelijne Beerten, Matthieu Van
Steenkiste
Eindredactie: Katelijne Beerten, Matthieu
Van Steenkiste
Assistentie-Eindredactie: Filip Hermans,
Tijn Vanneste

Internet-Veto:
<http://www.veto.student.kuleuven.ac.be>
e-mail: veto@veto.student.kuleuven.ac.be
Zetwerk en publiciteit
Alfaset Leuven (016/22.04.66)
Drukkerij: Kempenland (Herentals)
Oplage: 9000 exemplaren
ISSN-nummer: 0773-5162
Abonnementen
Studenten: 250fr/6,20 €; niet-studenten:
350fr/8,68 €; buitenland: 700fr/17,35 €;
steun vanaf 1000fr/24,79 €; over te
schrijven op rek. nr. 001-0959719-77

Redactievergadering
nu woensdag (20/12) om 18.00 u

REKLAME P&G

NIEUWE LAYOUT REEDS
BIJ JULLIE
VIA ISDN
AANGEKOMEN

Waarom je Almamaaltijd niet in prijs mag stijgen

Rijna een jaar geleden ging vzw Alma samen met Faculty Club op in een nieuwe structuur, vzw Leuven Universitaire Catering (Leuca). Helaas bleek al snel dat de aandacht voor de studentenrestaurants binnen Leuca onder druk kwam te staan. Eksemplarisch is hetgeen zich momenteel afspeelt bij de begrotingsdiskussies: er dreigt een onnodige prijsverhoging in de Alma-restauranten onder meer als gevolg van foute prioriteiten in het beleid en een bevoordeling van Faculty Club binnen de vzw Leuca.

Het totstandkomen van Leuca ging gepaard met een grondige wijziging in de beheersorganen van wat vroeger Alma was. Zowel de Raad van Beheer (RvB) als de Algemene Vergadering werden hervormd en men richtte twee *stuurgroepen* op: één voor Alma en één voor Faculty Club. Het aantal student-beheerders daalde van drie op een totaal van negen naar twee op zeven. Toch kon ook Loko-Sociale Raad zich vinden in de keuze voor Leuca. Alma kwam immers langzaam in ademnood en er moest dan ook op korte of middellange termijn iets gebeuren. De nieuwe structuur bood kansen op schaalvergroting en de bijhorende voordelen: samenaankoop, rationalisatie van kosten, enzovoort.

VLUCHT

Een jaar later is er echter nog niet veel te merken van de voordelen die de fusie voor Alma zou bieden. Het is wel duidelijk dat er een aantal dingen behoorlijk fout lopen in Leuca. Een belangrijk structureel probleem betreft het personeelsverloop. Op een jaar tijd verloor het bedrijf meer dan vijftig werknemers. Ter vergelijking: in totaal werken er 175 full time equivalenten (FTE) in Leuca. Opvallend daarbij is dat het kaderpersoneel in verhouding het sterkst te lijden had onder deze personeelsvlucht. Zo stelde Leuca het afgelopen jaar het vertrek vast van onder meer de adjunct-directeur, de personeelsmanager en de manager bedrijfsinformatie. Ongetwijfeld speelden bij een aantal onder hen persoonlijke motieven mee in de beslissing het bedrijf te verlaten. Uit informele contacten bleek echter dat ook de onvrede met het gevoerde beleid en de hoge werkdruk een grote rol speelden.

Dat er iets schort met het beleid van het bedrijf vindt zijn oorzaak gedeeltelijk in de gevolgen van het vele werk dat de totstandkoming van Leuca met zich meebracht. Hoewel het management en de directie zeer veel uren klopten, heeft ook voor hen een dag maar 24 uur. Men moest dus keuzes maken. Precies daar wringt het schoentje: er werden inderdaad prioriteiten gesteld en keuzes gemaakt inzake tijdsbesteding. Maar waren het wel de juiste? Het afgelopen jaar leek het wel of alle tijd werd opgeslorpt door kwesties als de implementatie van een nieuw informaticasysteem, de installatie van een geautomatiseerde broodjesproductielijn, problemen binnen Faculty Club. Ongetwijfeld belangrijke zaken, maar helaas ten koste van de studentenrestaurants en van de personeelstevredenheid. Dat de restaurants achteruit boeren mag onder meer blijken uit het gestegen aantal klachten over kwaliteit en service en de toch wel forse daling van het aantal verkochte maaltijden. Er werd weliswaar een grote tevredenheidsenquête afgenomen onder de klanten, maar het actieplan dat hieruit moest voortvloeien is nog steeds niet opgesteld, laat staan dat er een begin gemaakt is met de implementatie ervan. Er is blijkbaar gewoon geen tijd en mankracht ter beschikking om deze problemen (juist) aan te pakken.

CRISIS

Het stellen van verkeerde prioriteiten mocht nogmaals pijnlijk blijken bij de aanvang van de begrotingsdiskussie enkele weken geleden. Toen de studentenfractie in de stuurgroep Alma een nota voorlegde waarin ze het tekort aan aandacht voor de restaurants aankloeg en tegelijk sterk pleitte voor een heroriëntering van de prioriteiten naar wat volgens hen dé crisis binnen Leuca is, namelijk de daling van de maaltijdverkoop, eskaleerde de situatie en werden enkele leden van de vergadering boos, waarna de zaak werd opgeschort. Vrijdag

moest dus voor de versleuteling voor 2000 en 2001 tot een billijke schatting komen. Helaas bleek de schatting van de directie wel zeer in het nadeel van Alma uit te vallen. Zo gebeurden een aantal doorrekeningen volgens een nogal vreemde logica en vergat men zelfs de doorrekening van een aantal andere evidente kosten. Dit zou dan resulteren in een versleuteling van slechts 3,2 miljoen ten laste van de deelbegroting van Faculty Club.

PRIJZEN

De implicaties van dit alles zijn verregaand. Aangezien er voor 2001 een tekort

gend jaar een overschot van 10 miljoen haalbaar kunnen zijn. Aangezien een overschot van deze grootte niet onrealistisch schijnt en er reeds een ruim investeringsbudget voorzien is in de begroting, is het onnodig dit jaar de prijzen op te slaan. Dit zou een betere realisatie van een van de basisdoelstellingen van Leuca — namelijk het goedkoop verstrekken van maaltijden aan studenten en personeel — betekenen aangezien een niet-indexering van prijzen eigenlijk een daling ervan in reële termen betekent. Daarenboven kan een prijsopslag zelf een nadelig effect hebben op de omzet, in welk geval er eigenlijk financieel een nuloperatie zou doorgevoerd worden, terwijl de studentenrestaurants nog wat klanten verliezen — lees: de basisdoelstelling zou minder goed worden vervuld.

De eis van de studenten om de maaltijdverkoop weer als absolute prioriteit te zien werd gekoppeld aan een voorstel tot wijziging in het personeelsbestand. Noodzakelijk is de aanwerving van een bijkomend kaderlid dat zich volledig zou kunnen richten op de maaltijdverkoop. Hij/zij zou oorzaken van de dalende verkoop kunnen nagaan, maatregelen en acties voorstellen en deze implementeren en coördineren. Hieraan gekoppeld is het nodig de dienst Onderzoek & Ontwikkeling uit te breiden met één FTE en een aantal bijkomende mandaten te voorzien in de restaurants. Wegens het grote overschot kunnen deze uitbreidingen gerealiseerd worden tegelijk met een niet-indexatie van de prijzen.

ONWIL

Ondanks deze konstruktieve voorstellen is er geen reden tot optimisme. De RvB volgde enkel (en dan nog onder protest van de directie) gedeeltelijk de vraag inzake de target voor maaltijdverkoop. Wat betreft de versleuteling van kosten en de kwestie wel of geen prijsverhoging bleef er onenigheid. Ook het op basis van de RvB-diskussie opgestelde nieuwe begrotingsvoorstel van de directie houdt nauwelijks rekening met de door de studentenfractie gemaakte voorstellen. Frappant is bijvoorbeeld dat daarin zelfs géén target inzake maaltijdverkoop werd opgenomen.

Hoe langer hoe meer wordt duidelijk dat de wil om echt de sociale doelstelling van Alma (dus de goedkope maaltijdverstrekking) als topprioriteit te zien, ontbreekt. Voorstellen van studenten hieromtrent worden nauwelijks ernstig genomen en worden geïnterpreteerd als moeilijkdoenerij door onkundige lieden. Nog steeds worden studenten niet aanzien als volwaardige medebeheerders. Hun pertinente vragen worden genegeerd, hun eisen worden als niet-realistisch afgedaan. Omtrent verhoging van maaltijdprijzen wordt de houding van de studenten bijvoorbeeld omschreven als zeer stug: prijsverhoging is ten allen tijde onbespreekbaar. Dit beeld klopt niet met de realiteit. Wel juist is dat prijsopslag door de studenten wordt beschouwd als allerlaatste optie. In werkelijkheid zit de stugheid elders: prijsverhoging wordt door anderen precies als eerste oplossing voorgesteld terwijl men onvoldoende wil nadenken over andere mogelijkheden. Beslissingen vallen dinsdag 19 december.

Wouter Grégoire

(foto Jochen Verghote)

acht december vond de eerste Raad van Beheer plaats waarop de begroting geagendeerd stond. Het daar ter discussie voorliggende begrotingsvoorstel van de directie voorspelde niet veel goeds. Weliswaar positief nieuws was dat de bedrijfsafdeling Alma dit jaar afstevent op een exploitatieoverschot van ongeveer vier miljoen, ondanks een gedaalde maaltijdverkoop. Belangrijk om weten is dat dit resultaat bereikt werd met veel minder FTE dan de vorige jaren. Sinds Leuca tot stand kwam, werken immers vele krachten binnen het bedrijf voor zowel de Alma- als de Faculty Club-afdeling.

Waar het dan op aankomt, is na te gaan hoe de precieze tijdsbesteding is, om vervolgens een versleuteling van deze kosten tussen de twee afdelingen te kunnen berekenen. Dit is nodig om een duidelijk beeld te hebben van het afzonderlijk presteren van de afdelingen — onder meer daarop worden beslissingen in verband met de prijsverhogingen gebaseerd. De registratie van deze tijdsbestedingen was echter nog niet mogelijk wegens tijdgebrek. Men

wordt voorspeld van om en bij de zes miljoen, volstaat deze minimale versleuteling immers niet om de deelbegroting van Alma in evenwicht te brengen. De directie stelde dan ook maar tegelijk voor om de prijzen binnen heel Leuca te *indexeren*, en wel ineens met gemiddeld 2,5%. Een dergelijke prijsstijging kan op meerdere manieren geïmplementeerd worden. Een mogelijkheid is bijvoorbeeld een prijsverhoging van de goedkopere schotels met twee frank en van de duurere met drie frank.

Op de betreffende RvB lagen ook de voorstellen van de studentenfractie op tafel. Wat de hoger vermelde versleuteling van kosten betreft, stelden de studenten een naar hun inzien rechtvaardiger verdeling voor die neerkomt op een doorrekening van 12 miljoen kosten aan Faculty Club. Indien dit — realistischer — bedrag aanvaard zou worden, betekent dit dat Alma dit jaar een overschot zou realiseren van ongeveer 16 miljoen. In samenhang met het vooropstellen in de begroting 2001 van *targets* (te realiseren cijfers), onder andere inzake maaltijdverkoop, zou vol-

Informatica is de slechtste van de klas

Afgelopen academiejaar beëindigde ongeveer de helft van de eerstejaars hun eerste universitaire avontuur met succes. Vooral de studierichtingen in de subgroep biomedische wetenschappen skoren erg goed. De tendens van de afgelopen jaren wordt alvast bevestigd, ook wat de laagste slaagpercentages betreft. Kriminologie, kunstwetenschappen en informatica zijn de hekkensluiters met een gemiddeld slaagsijfer van een op drie.

De begeleidende email van de dienst Studentenbeleid van de KU Leuven stelt ons alvast gerust: in vergelijking met vorig jaar

zijn er geen opmerkelijke verschuivingen. Het aantal studenten dat afhaakt is weliswaar licht gestegen, maar het slaagpercentage voor de groep die wel aan alle examens deelneemt, groeit evenredig. Deze cijfers zijn gebaseerd op het academiejaar 1999-2000 en gaan op voor de eerste kandidaturen van alle richtingen. Bovendien worden de zittijden van juni en september samengenomen, waardoor het niet zeker is dat u op basis van deze cijfers een zorgeloze zomer tegemoet gaat. Wel kunt u hiermee alvast uw broer of zus die ook volgend jaar naar Leuven komt studierichtingstips geven om zonder al te veel kleerscheuren door het eerste jaar te geraken.

Grosso modo valt op dat in de subgroep van de biomedische wetenschappen 62,2

procent van het aantal studenten die zich voor de examens hebben ingeschreven, ook effectief slaagt. Gemiddeld geeft 13,9 procent het al voor het eerste examen op. Dit resultaat volgt de tendens die al enkele jaren bij de biomedische wetenschappen valt waar te nemen. Vergelijken we op de tweede plaats met de fakulteiten die de positieve wetenschappen uitmaken: daar slaagt nog maar 56,8 % van de ingeschreven studenten in juni of in september. Deze studenten haken ook in iets grotere mate voor aanvang van de examenreeks af, dat bewijst het cijfer van 16,1 %. Hekkensluiters zijn de humane wetenschappen. Nog niet de helft van het aantal ingeschreven studenten slaagt: 47,4 procent is het trieste resultaat. Niet minder dan 18 procent geeft voor de examens starten reeds verstek.

Nu heden ten dage de aantrekkelijkheid van de Leuvense universiteit wordt gekontesteerd, is het interessant een algemeen robotportret van de slaagkansen weer te geven: in totaal neemt aan de KU Leuven 16,1 procent van het aantal ingeschreven studenten uiteindelijk niet aan de examens deel. Een schrale 51,7 procent van de studenten die zich voor de examens hebben ingeschreven, worden in juni of september gelauwerd. Wie op basis van deze objectieve sifergegevens wil slagen, schrijft zich alvast in voor een opleiding arts of tandarts. Allicht heeft dit hoge slaagresultaat te maken met de ingevoerde toelatingsexamens. Wel kunnen we met zekerheid melden dat informatica en kriminologie opnieuw de richtingen zijn waarin academisch succes na de eerste kandidatuur het moeilijkst wordt bereikt.

Doen de kollega's in Kortrijk het dan beter? Wat de globale cijfers betreft, kan de vergelijking met Leuven gerust worden gemaakt. Bijna dertien procent haakt af, 62,2 procent van alle ingeschreven studenten slaagt. Deze cijfers liggen in de buurt van de respectievelijke 16,1 % en de 51,7 % waarmee de KU Leuven uitpakt.

Wil uw jongere broer of zus echter Romaanse talen, Nederlands-Duits of informatica studeren, dan lijkt het doorlopen van een eerstekandidatuursjaar aan de Kulak in Kortrijk een voordelige optie. Het valt namelijk op hoezeer voor elk van deze drie richtingen het percentage niet-deelnemende studenten aan de examenperiode beduidend lager ligt dan voor dezelfde opleiding in Leuven. Misschien nog belangrijker is te weten dat de slaagsijfers in juni en september tezamen voor deze studierichtingen opmerkelijk hoger liggen dan aan de KU Leuven. Voor informatica ligt dit resultaat zelfs dubbel zo hoog. Een handig weetje, lijkt het ons. Indien u dit jaar niet zou slagen, kan u deze wetenschap vanzelfsprekend ook voor uzelf houden. Niet dat we het u toewensen, integendeel.

Tim Peinen

Voor een overzicht van de slaagsijfers per studierichting: zie kader elders op deze pagina.

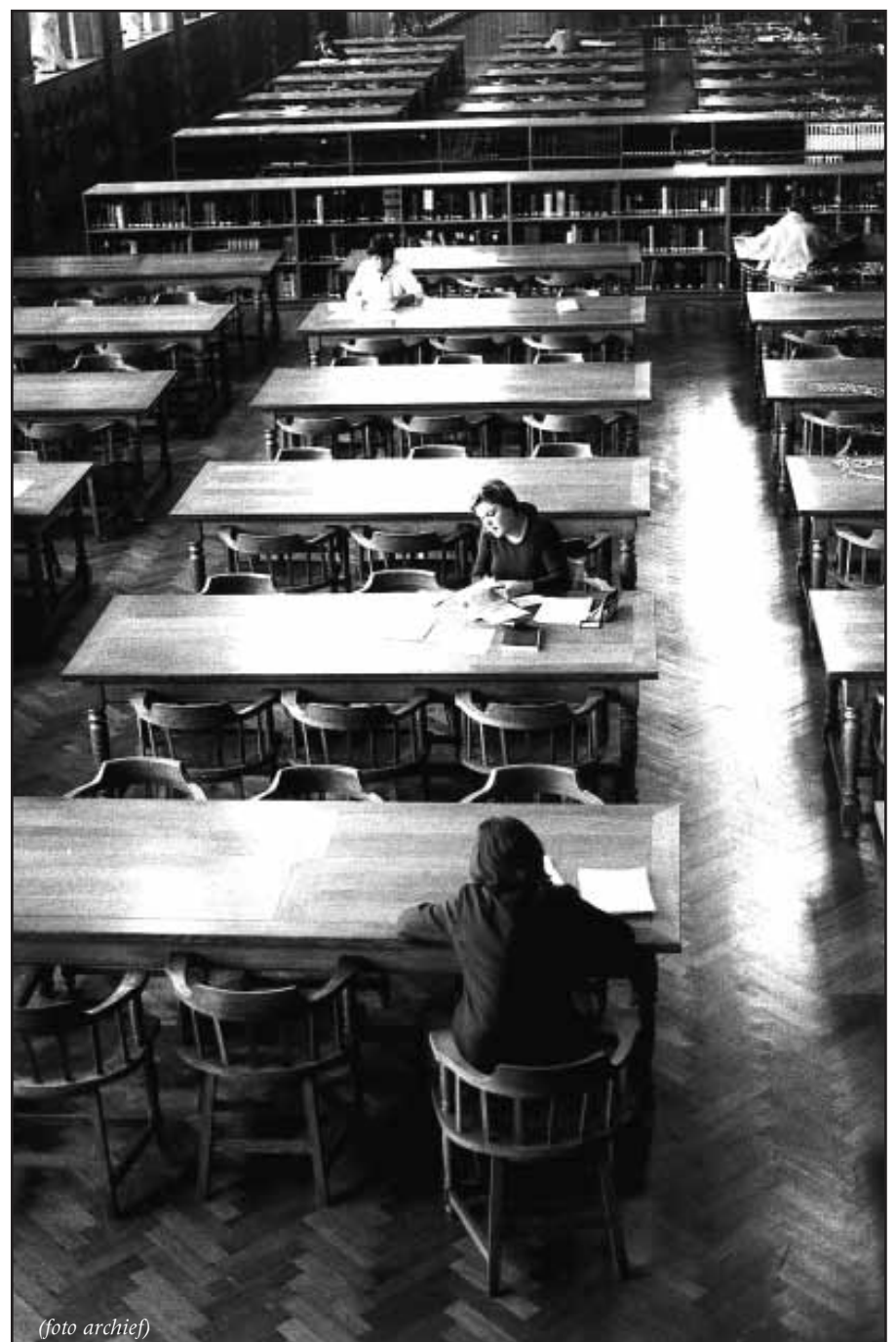
Overzicht slaagsijfers KU Leuven en KULAK voor juni en september

studierichting	ingeschreven	geslaagd
Godsdienstwetenschappen	49	51.0 %
Rechtsgeleerdheid	453	43.3 %
Kriminologie	148	31.8 %
Pol en soc	453	55.0 %
Ekonomie	25	48.0 %
TEW	315	43.5 %
Handelsingenieur	319	48.9 %
Psychologie	534	50.2 %
Pedagogische wetenschappen	236	52.1 %
Wijsbegeerte	46	43.5 %
Moderne geschiedenis	142	44.4 %
Geschiedenis oudheid	22	68.2 %
Archeologie	61	44.3 %
Kunstwetenschappen	61	37.7 %
Musikologie	41	53.7 %
Latijn en Grieks	35	48.6 %
Romaanse talen	121	46.3 %
Germaanse talen: N-E	61	46.6 %
Germaanse talen: N-D	6	43.8 %
Germaanse talen: E-D	33	39.4 %
Oosterse ONO	13	38.5 %
Arabistiek en Islam	17	58.8 %
Sinologie	34	52.9 %
Japanologie	24	37.5 %
Oost-Europese talen	26	50.0 %
Subtotaal Humane Wetenschappen	3385	47.4 %
Arts	128	85.2 %
Tandarts	19	84.2 %
Apoteker	103	64.1 %
Biomedische wetenschappen	162	54.9 %
Logopedie-audiologie	46	58.7 %
Lichamelijke opvoeding	211	53.1 %
Revalidatie en Kine	157	60.5 %
Subtotaal Biomedische Wetenschappen	826	62.2 %
Wiskunde	43	6.5 %
Natuurkunde	35	45.7 %
Scheikunde	30	50.0 %
Biologie	88	60.2 %
Geologie	21	38.1 %
Geografie	49	53.1 %
Informatica	126	28.6 %
Burgerlijk ingenieur	325	69.8 %
Burgerlijk ir-architect	83	75.9 %
Bio-ingenieur	285	53.3 %
Subtotaal Positieve Wetenschappen	1085	56.8 %
Totaal	5296	51.7 %
KU Leuven Afdeling Kortrijk		
TEW	67	64.2 %
Wijsbegeerte	6	16.7 %
Geschiedenis	25	60.0 %
Romaanse talen	39	74.4 %
Germaanse talen: N-E	25	40.0 %
Germaanse talen: N-D	9	66.7 %
Germaanse talen: E-D	7	42.8 %
Arts	42	90.6 %
Biomedische Wetenschappen	32	65.6 %
Wiskunde	16	68.8 %
Informatica	22	50.0 %
Natuurkunde	7	85.7 %
Scheikunde	3	66.7 %
Apoteker	11	63.6 %
Biologie	20	50.0 %
Bio-ingenieur	16	75.0 %
Totaal	450	62.2 %

SCHOMMELINGEN

Bekijken we het percentage studenten dat niet deelgenomen heeft aan de examens, dan zien we dat vooral studenten in de studierichtingen geschiedenis, Oosterse talen en kunstwetenschappen er vroegtijdig het bijltje bij neerleggen. De *burgies* en *burgies-architect* zijn samen met de tandartsen en de studenten logopedie en audiologie het meest gemotiveerd: zij haken in mindere mate af.

Het aantal geslaagde studenten over juni en september heen beschouwd, valt het best uit voor de artsen, tandartsen en burgerlijke ingenieurs. De eerlijkheid gebiedt het ons echter te vertellen dat bij relatief kleine groepen lichte verschuivingen in de aantallen vrij aanzienlijke schommelingen in de slaagpercentages kunnen opleveren. Zoals dit gegeven reeds langer dan dit jaar een vast feit is, kunnen we ook alweer melden dat de richtingen informatica, kriminologie en kunstwetenschappen de laagste slaagpercentages moeten optekenen.

(foto archief)

Blokken om mee te bouwen

Motivatie, schoolmoeheid en een gebrek aan aansluiting tussen de beroepsopleiding en de arbeidsmarkt. Dat zijn de problemen waar het beroepsonderwijs vandaag mee gekonfronteerd wordt. Reden genoeg voor voormalig minister van Onderwijs Luc Van den Bossche (SP) om in 1997 het Hoger Instituut voor de Arbeid (Hiva) te vragen of een modulair onderwijssysteem voor het beroepsgerichte leerplicht- en volwassenenonderwijs een oplossing vormt. Een oplossing die Nederland en Schotland voor dezelfde problemen al enkele decennia hanteren. De resultaten van de Hiva-studie zijn nu gekend.

Nederland begin jaren '70: het percentage voortijdige schoolverlaters in het beroepsonderwijs bedraagt ongeveer 50%. Evenmin zijn de opleidingen afgestemd op de arbeidsmarkt. Conclusie: te veel mensen vallen vroegtijdig af, diegenen die volhouden blijken uiteindelijk niet voldoende gekwalificeerd om de job te doen waarvoor ze opgeleid zijn. Schotland eind jaren '70: leerplicht tot zestien jaar. Van de groep zestien- tot achttienjarigen zet slechts 29,9% hun voltijdse en 15,3% hun deeltijdse beroepsopleiding verder. Onderwijsmiddelen worden niet efficiënt ingezet, de didactische aanpak ligt onder vuur. Ook bij de aansluiting opleiding-arbeidsmarkt mist menig jongere zijn trein. Beide landen besluiten dat een modulair onderwijssysteem dé manier is om deze problemen te verhelpen.

MAATWERK

Geïnspireerd door de buitenlandse modellen, achtte voormalig minister Van den Bossche het een studie waard om te zien of ook in Vlaanderen modules een oplossing kunnen vormen voor de problemen in het beroepsonderwijs. Het lage rendement en de niet-fleksibele aansluiting tussen het onderwijs en de arbeidsmarkt vormen daar de grootste pijnpunten. Het tekort aan rendement van het beroepsgerichte onderwijs wijt men vooral aan demotivatie en schoolmoeheid. Dat de leerlingen te weinig gekonfronteerd worden met succeservaringen, zou ondermeer leiden tot demotivatie. Tijdens hun opleiding krijgen jongeren te weinig positieve impulsen: het beroepsopleidingstraject is vaak bezaaid met tal van mislukkingen en negatieve ervaringen. Een tweede oorzaak van die demotivatie zijn de te abstracte lessen. De relevantie van theoretische vakken is vaak niet duidelijk voor de jongeren. Een laatste niet onbelangrijke faktor is het tekort aan 'maatwerk'. De leerlingpopulatie is heterogeen, tijdens de opleiding wordt daar echter geen rekening mee gehouden: dezelfde opleiding voor iedereen. Het tweede probleem is de afstemming onderwijs-arbeidsmarkt. Ook in Vlaanderen blijken gediplomeerde jongeren eigenlijk niet in staat om onmiddellijk hun job naar behoren uit te oefenen.

VLOER

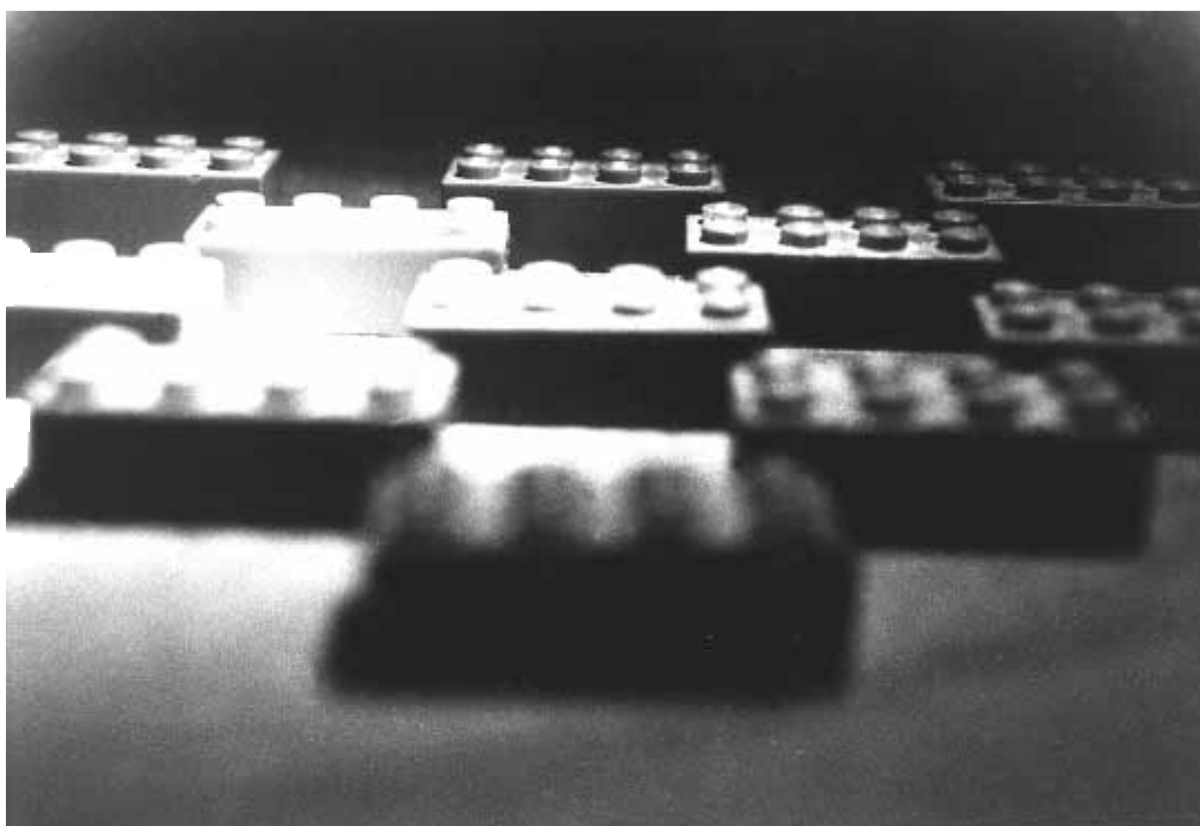
In officiële termen bestaat een modulair systeem uit afgeronde, kleine gehelen met een zekere zelfstandige status die kwa leerstof intern een samenhangend geheel (ondermeer van beroepshandelingen) vormen en die flexibel programmeerbaar zijn. Die modularisering kan gebeuren op micro-nivo (klassikaal nivo), op meso-nivo (school) en op makro-nivo (beleidsnivo). Het gaat er

telkens om dat een geheel in kleine deeltjes wordt verdeeld. Die kleine bouwsteentjes (modules) diepen elk op zich een facet van de aangeboden opleiding uit, zodat je zowel op theoretisch als op praktisch vlak van een afgerond geheel kan spreken. Met al die kleine steentjes bouw je uiteindelijk je volledige opleiding op.

Grote voordeel hierbij is dat de opleiding niet langer een louter statisch geheel vormt, maar eerder een dynamisch geheel dat je zelf tot op zekere hoogte kan samenstellen. Kodewoord hierbij is flexibilisering. Bij een eerste benadering wil men vooral inspelen op de individuele verschillen van de leerlingen kwa tempo en inhoud. Met andere woorden: je kiest zelf welk soort ramen en deuren je in je huis wil en hoe snel je je huis wil bouwen. De tweede variant daarentegen ziet flexibiliteit

er ook meer mee spelen.

Op basis van de gegevens omtrent de gerealiseerde effecten in Nederland en Schotland, stelde het Hiva vast dat de invoering van een modulair systeem vrij positieve effecten kan hebben op vlak van motivatie en de aansluiting onderwijs-arbeidsmarkt. De demotivatie en schoolmoeheid nemen af door leerlingen toe te laten kleinere gehelen af te werken — en dus meer succes te ervaren, wat hen kan stimuleren. Wanneer bovendien een attest of een deelsertificaat gekoppeld wordt aan het succesvol afronden van een module, kan dit voortijdige schoolverlaters motiveren om de resterende modules af te werken en hun diploma te behalen. Bijkomend voordeel van modules is dat die zowel de theoretische als de praktische kant van de zaak behandelen, wat ervoor zorgt dat de

(foto archief)

eerder als de mogelijkheid om soepeler overstap- en doorgroeimogelijkheden naar aanverwante opleidingen te bieden. Als je plots beseft dat je liever de vloer van een huis legt, dan de stenen op elkaar te zetten, dan kan die omschakeling vlugger gerealiseerd worden.

Die verschillende invullingen van flexibilisering brengen trouwens een verschillende impact teweeg. Bij de minimale flexibele variant zullen de gevolgen eerder gering zijn. Het jaarsysteem wordt groten-

deels behouden: de modularisering beperkt zich tot een periodisering van het onderwijs, bijvoorbeeld in een semestersysteem. Het jaar wordt wel ingedeeld in blokjes die elk theorie en praktijk omvatten, maar de blokjes blijven voor iedereen gelijk. Als men daarentegen kiest voor de maximaal flexibele variant, gaat men uit van de uiteenlopende behoeftes en noden van de leerlingen voor een flexibele pedagogisch-didactische aanpak en een flexibele onderwijsprogrammering. De consequenties voor leerlingen, leerkrachten en de schoolorganisatie zullen vanzelfsprekend ingrijpender zijn. Iedereen kiest zelf zijn blokjes en kan

Iedereen kiest zelf zijn blokjes en kan er ook mee spelen

gezegd worden van de link module-rendement: om het rendement effectief te verhogen in beroepsonderwijs, moet men onderwijs op maat leveren. Op dit ogenblik is dit nog steeds meer wens dan werkelijkheid in Nederland en Schotland. Wat de aansluiting opleiding-arbeidsmarkt betreft, kan de afstemming verbeterd worden als het onderwijs sneller reageert op technologische en arbeidsorganisatorische veranderingen in de praktijk en de daaraan verbonden dynamische kwalificatie-eisen. Een oplossing daarvoor vond men in Nederland. Met een zinsnede spreekt men over 'het volgen van de koninklijke

weg'. De weg die men daarbij volgt, is er één in omgekeerde richting. Uitgangspunt is namelijk dat men steeds kijkt naar het beroep en hoe het evolueert. Als men merkt dat nu andere eisen gesteld worden aan iemand die een bepaald beroep uitoefent, dan zal men logischerwijze ook de opleiding veranderen. Op deze manier probeert men te vermijden dat de praktijk-relevantie van een opleiding ter discussie staat, wat op zijn beurt eveneens de schoolmoeheid zal doen afnemen. Bovendien wordt de positie van schoolverlaters op de arbeidsmarkt aanzienlijk verbeterd. In elk geval kunnen we besluiten dat vooral deze 'koninklijke weg' de aansluiting opleiding-arbeidsmarkt verbetert.

Modularisering kent dus zijn effecten. Vraag blijft welk tipe de voorkeur krijgt. Het Hiva pleit hierbij voor de maximale variant omdat die het traditionele jaarsysteem doorbreekt en in staat is om onderwijs op maat te leveren. De gevolgen voor leerling, leerkracht en schoolorganisatie zullen groter zijn, maar de effecten krachtiger. Logische randvoorwaarden bij deze variant zijn dat de regering een dergelijk systeem dekretaal mogelijk maakt en dat leerkrachten geschoold worden om met een dergelijke pedagogisch-didactische aanpak overweg te kunnen.

STEVIG

Wat de impact van de invoering van een dergelijk systeem in Vlaanderen nu precies zou zijn, hangt af van vele zaken. Feit blijft dat talrijke randvoorwaarden moeten gerealiseerd zijn opdat het systeem zijn volle effect kent. Naast de vereiste dekreten en bijscholing, dienen ook de onderwijsprogramma's een grondige herziening krijgen. Ook hier kan knip- en plakwerk van de bestaande vakken niet volstaan. Bij het omverwerpen van de bestaande lespakketten, is het cruciaal dat leerkrachten inzien dat teamwerk noodzakelijk is. Vakken zullen niet langer op zichzelf staande entiteiten zijn: elke module is een steentje van het te bouwen huis. En wat misschien het moeilijkste zal zijn: de leerlingen moeten zelfstandiger leren werken.

Een positief advies dat uiteindelijk meer werk oplevert dan gedacht. De invoering van een modulair systeem kan en mag niet beperkt blijven tot een louter structurele hervorming van het onderwijs. Het zijn vooral de randvoorwaarden die een grondige mentaliteitswijziging zullen vergen, zowel voor de leerling, leerkracht en de school. Daarom mogen deze niet zomaar gezien worden als het laatste likje verf aan het huis, maar eerder als een goeie stevige grond waarin men de fundamenten giet.

Marie-Anne Dedeurwaerdere

Bronnen: *Modules als bouwstenen voor het onderwijs: ook in Vlaanderen?* Katrien Van Valckenborgh, Mia Douterlungne en Luc Sels, Leuven, Hoger Instituut voor de Arbeid, 1999, 326 p. *Tijdschrift voor onderwijsrecht- en beleid*, 2000-2001, nr. 1.

Bijverdienen zorgt voor geldproblemen

Fen centje bijverdienen als jobstudent is mooi meegenomen, maar spijtig genoeg is niet iedereen gelijk voor de wet. Als je ouders gescheiden zijn en je alimentatiegeld trekt, worden je mogelijkheden om bij te verdienen sterk beperkt. Fons Borginon, parlementslid van VU-ID, merkte deze problematiek op en formuleerde prompt een wetsvoorstel dat echter niet helemaal strookt met de werkelijkheid.

Eerst en vooral is er de complexe wetgeving betreffende het bijverdienen als jobstudent. Een vraag die meermaals naar voren komt, is wanneer je ten laste van je ouders blijft. Het probleem ligt in de term 'ten laste zijn', die verschillende betekenissen heeft: onder andere eentje voor de fiskus en eentje voor de kinderbijslag. Voor de fiskus doet het er niet toe met welk soort overeenkomst je werkt. Wel zijn er financiële grenzen vastgesteld die je moet respecteren als je fiscaal ten laste wil blijven en die worden per kalenderjaar bepaald: maximum 76000 frank per jaar bijverdienen voor kinderen van gehuwde ouders, 115000 frank voor kinderen van alleenstaanden. Deze bedragen gelden voor het inkomstjaar 2000 en worden elk jaar aangepast.

Wat de kinderbijslag betreft, gelden er andere regels. Daar moet je vooral letten op het soort kontrakt dat je aangaat en in welke periode van het jaar je werkt. Tijdens de zomer-, kerst- of paasvakantie behoud je altijd je kinderbijslag, ongeacht met welk kontrakt. Als je tijdens het academiejaar werkt met een studentenkontrakt, is er geen enkel probleem om kinderbijslag te behouden. Met een ander soort kontrakt moet je in de gaten houden dat je niet meer dan 80 uren per maand werkt, anders verlies je je recht op kinderbijslag. Als je enig kind bent en je alleenstaande moeder leeft van een werkloosheidsuitkering, verliest zij naast die kinderbijslag ook haar statuut als gezinshoofd, hetgeen een financiële aderlating betekent.

ALLEENSTAANDEN

Kinderen die alimentatiegeld krijgen, worden in praktijk fiscaal gediskrimineerd. Het alimentatiegeld telt immers voor tachtig procent mee in het bedrag dat je als jobstudent mag bijverdienen, namelijk 115000 voor kinderen van alleenstaanden. Ter verduidelijking enkele mogelijke situaties. Kinderen van alleenstaanden die geen alimentatiegeld krijgen, mogen tot 115000 frank per jaar bijverdienen. Dit in tegenstelling tot 76000 frank van de 'gewone' studenten.

Als we echter kijken naar een student die 9000 frank per maand aan alimentatiegeld krijgt, mag deze slechts 28600 frank per jaar fiscaal verdienen tegenover 76000 frank voor kinderen van gehuwden. Als je boven deze grens gaat, ben je niet meer fiscaal ten laste en moet de alleenstaande ouder extra belastingen betalen. Deze extra belasting kan snel oplopen en bedraagt 55100 frank als je evolueert van drie naar twee kinderen ten laste. Stel nu dat je 7500 frank per maand krijgt als alimentatiegeld én je moeder hertrouwd is, dan is 4000 frank het maximumbedrag dat je per jaar

(foto archief)

kan verdienen. Dit omdat je als kind van gehuwden wordt beschouwd en je weer onder de grens van 76000 valt.

LEVEN

Naast het feit dat studenten die alimentatiegeld krijgen financieel nadeel ondervinden, worden ze indirect aangezet om in het zwart te werken en mislopen ze hun kans om op de arbeidsmarkt ervaring op te doen. Het is immers zo dat jobstudenten noodzakelijk zijn in onze welvaartstaat. Ten eerste is de arbeidsmarkt zelf vragende partij voor deeltijdse flexibele werknemers waaronder jobstudenten. Ook willen jongeren vaak langer studeren, maar ontbreekt het hen aan financiële mogelijkheden. De overgang tussen studeren en werken wordt tevens

minder strak en jongeren komen sneller in contact met het echte leven.

Deze fiscale diskriminatie werd reeds door enkele federale parlementsleden opgemerkt. Voorstellen werden naar voren geschoven waaronder het volgende van Fons Borginon. In een eerste versie stonden verschillende oplossingen die hij voorgelegd heeft aan een aantal bevoegde instanties, waaronder de studentenvoorzieningen van de KU Leuven. Uiteindelijk heeft dit geleid tot een wetsvoorstel waarin Borginon het volgende formuleert: "Konkreet stel ik voor dat een nieuw artikel 136 bis wordt ingevoegd in het Wetboek voor Inkomstenbelastingen (WIB) '92 dat het mogelijk maakt om naast de bestaande regeling voor alle jongeren die aan de voorwaarden voldoen om rechtgevend te zijn in gezinsbijslag ongeacht hun

kinderen van gescheiden ouders en andere kinderen worden weggewerkt. Zo steunen de SP en de Juridische Dienst van de KU Leuven het voorstel van de Bond van Grote en Jonge Gezinnen (BGJG) dat 6000 frank alimentatie per maand als niet belastbaar beschouwd moet worden.

Door het wetsvoorstel van Fons Borginon is alvast een eerste stap in de goede richting gezet. Toch blijft het zoeken naar een juiste en akkurate wetgeving voor kinderen met alimentatiegeld die iets willen bijverdienen.

**Annelies Leysen
Caroline Leysen**

Wie wil meewerken aan een betere en meer korrekte maatregel kan contact opnemen met Annelies Leysen per telefoon: 016/32.34.97 of via mail: annelies.leysen@student.kuleuven.ac.be

GENTSE STUDENTEN KONTESTEREN BENOEMING VLAAMS BLOKKER

Negationist ongewenst

In Leuven hebben we er voorlopig nog geen last van, in Gent wel: Vlaams Bloklers in het bestuur van de universiteit. Roeland Raes, de Blokker waar het allemaal om draait, is immers een negationist en ook zijn ideeën over vrouwen zijn geen favoriete dolle-minalektuur. Geen wonder dus dat de Gentse studenten hem liever kwijt dan rijk zijn.

Aangezien Gent een rijksuniversiteit is, wordt de bestuurd door de staat: het Vlaams Parlement vaardigt vier politici af naar de Raad van Bestuur (RvB) van de instelling. Via het zogenaamde 'systeem D'hondt' worden zetels in allerlei bestuursorganen verdeeld onder alle partijen naargelang hun aantal zetels. Op die manier had het Vlaams Blok al een tijd recht op een vertegenwoordiger

in de RvB van de RUG. Om een ongekende reden verzaakte het Blok aan dat recht en liet zij de eer aan een andere partij. Totnogtoe, want sinds het begin van dit academiejaar is Vlaams Blok senator Roeland Raes verkozen als lid van de RvB in Gent.

In ekstremrechtse kringen heeft Raes een indrukwekkend palmares. Vooral wat negationisme en seksisme betreft is de Blokker moeilijk te verslaan: "Twintig jaar geleden emansipeerde men de neger, tien jaar geleden kwamen de jongeren aan de beurt. Te oordelen naar bepaalde voortekens zal men over tien jaar de sjimpanzees emansiperen. Intussen, na de negers en nog juist voor de apen, emansipeert men de vrouw," schreef hij in het rechtse blad *Revolte*.

TAART

En waarom vaardigt het Vlaams Blok net Raes af? Is hij de grote onderwijsdeskundige van de partij? "Er werd ons gevraagd een vertegenwoordiger voor te dragen en omdat ik nog in Gent gestudeerd heb en in de buurt ervan woon, heb ik mij kandidaat gesteld," is het lakonieke antwoord. Het spreekt voor zich dat de Gentse studenten allerminst opgezet zijn met de komst van Raes in hun Raad van Bestuur. Sinds het begin van het academiejaar hebben ze dan ook op allerhande wijzen actie gevoerd tegen zijn benoeming. Zo protesteerden ze reeds bij de plechtige opening van het academiejaar en was er op negen november —

niet toevallig 62 jaar na de Reichskristallnacht — een betoging waarop zo'n achthonderd studenten afkwamen.

De meest recente actie vond plaats bij een samenkomst van de Raad van Bestuur op vrijdag 15 december. Een zestigtal studenten slaagden er in Raes de toegang te weigeren tot het rektorat waar de vergadering gepland was. Dat hij — totaal ongepland — ook nog een taart in het gezicht kreeg, kon de tevredenheid daarover enkel maar groter maken.

Parallel hiermee sirkuleert aan de RUG een petitie tegen Raes's aantreden onder de titel "Wij willen niet bestuurd worden door een negationist". Zeer veel professoren en assistenten ondertekenden deze en — hoewel nog maar een drietal dagen ernstig werd geronseld — zetten om en bij de drieduizend studenten hun handtekening.

Het platform tegen Roeland Raes, dat bestaat uit onder andere het ACOD, Studenten Tegen Racisme, Verkeerd Geparkeerd en een aantal linkse groeperingen, eist de verwijdering van Raes uit de RvB en meer algemeen vraagt zij dat geen enkele Vlaams Blokker zou worden toegelaten in de raden van bestuur van onderwijsinstellingen. Gerolf Annemans zetelt immers ook in de RvB van de universiteit van Antwerpen. Een laatste eis tenslotte is de vraag voor meer inspraak voor de studenten. Konkreet willen de aktievoerders de helft van de zetels in de RvB in studentenhanden zien.

Matthieu Van Steenkiste

Loko deelt geld uit

Vrije verenigingen die een politiek of maatschappelijk doel hebben, komen in aanmerking voor erkenning en subsidiëring door Loko. Hiervoor moeten ze een aanvraag indienen waarin ze bewijzen dat ze aan een aantal voorwaarden voldoen. Deze staan beschreven in het reglement van de financiële controlekommissie (FKK), dat te bekomen is op het kantoor van Loko-Kringraad, 's Meiersstraat 5, 3000 Leuven, of op de volgende website: <http://www.krira.student.kuleuven.ac.be>. De erkenningsaanvraag moet uiterlijk op vrijdag 19 januari 2001 binnen zijn. Gelieve de aanvraag persoonlijk te overhandigen en een ontvangstbewijs te vragen. Voor verdere uitleg kan je ons altijd bellen (016/22.31.09, tussen 14 en 18 uur), faxen (016/22.01.03) of mailen: krira@krira.student.kuleuven.ac.be.

(tv)

IN-LEIDING: DE POLITIEKE DIMENSIE VAN EN IN HET TEATER

Reuzemoeder media in de marginaliteit

Ta de jaren zeventig vergeleed het wat naar de achtergrond, maar in het voorbije decennium was het volledig terug: 'politiek theater'. Tussen aanhalingstekens welteverstaan. De nieuwe lichte hoort de term niet graag vallen. Toch houdt het theater zich sinds de jaren negentig opnieuw intenser met de maatschappij bezig.

Teater in koma ergens in de marge van de maatschappij? Ademend aan de technologische snufjes? Rehabilerend op speed en techno? Opgewarmd in de mikrowave, hapklaar verpakt en snel te verteren? Teater als een popkonsert op een wei met tienduizend toeschouwers? Of: hoe kan je nog verbazen met een vluchtig en archaisch medium als teater in dit "technotainmenttijdperk"?

Technologie is verworden tot een verlengstuk van het menselijk lichaam. We lopen over van informatie, ingelepeld door reuzemoeder media. Het 'ik' is een gapende afgrond met als oppervlak wat trillend vlees. We zoeken wanhopig naar partiële identifikaties in een welvarende supermarkt van mogelijkheden met een komputergestuurd geheugen. Het postmodernisme verheven tot een scheldnaam. Kijksijfers en statistieken krijgen nu hun morele tegenhanger: kwaliteit, weergegeven in een cijfer.

Dat het theater, vooral doorheen de jaren tachtig geruisloos multidisciplinair werd, hoeft niet te verwonderen. Ook verbaast het niet dat teatermakers technologische ontwikkelingen uitbuiten en in vraag stellen. Dat de verhouding akteur — personage bevestigd wordt en de idee van authenticiteit een andere invulling krijgt, kan moeilijk

anders in een wereld waar 'jezelf zijn' een ultieme absurditeit is.

Ogenschijnlijk merkwaardiger vormt de opvallende tendens van het afgelopen decennium om zich te buigen over een uitgesproken socio-politieke en maatschappelijke dimensie. Niet met geitenwollen sokken en de vingers in een V, maar als een kritische instantie. Een meer doordachte zoektocht naar het bereiken van een ander publiek is ingezet. Neen, het theater berust niet in zijn marginaliteit, maar zal nooit tot de gemediatiseerde leefwereld van de bevolking behoren. Niet enkel de jonge garde, maar ook de oudere generaties delen deze vernieuwde interesse, op de meest uiteenlopende wijzen teatral vertaald. Een voorzichtige poging tot schets van een complex landschap.

realiteit kritisch ging bekijken. De toeschouwer moest er op elk moment aan herinnerd worden dat hij naar toneel keek. Politiek theater had volgens hem immers niet alleen te maken met tekst, maar ook met vorm, hoe de tekst gebracht werd.

TOMAAAT

Na de dominantie van het repertoiregerichte Kamertheater in het Vlaanderen van de jaren vijftig brak een nieuwe periode aan. Dat de golden sixties de anti-autoritaire jaren waren, werd ook in het theaterlandschap duidelijk: de hiërarchische structuur van schouwburgen en gezelschappen werd in vraag gesteld. De positie veranderde van een theater in een breuk met de samenleving naar een theater gestuurd vanuit de samenleving. Een solidariteit met de arbeidersbewegingen ontstond en gezelschappen als Het Trojaanse Paard en De Internationale Nieuwe Scène braken met de gevestigde orde. Vanuit de sociale actie zelf ontstond het politiek theater van Vuile Mong en de Vieze Gasten. Hun teatervorm leunde — zeker in het begin — sterk aan bij de Agitprop: een combinatie van volkse elementen, aaneengeregen in een revue- of kabaretstructuur. Ook de manier van werken van deze jonge gezelschappen was anders: geen rigide rangorde maar een kollektief. Elke stem was evenveel waard: onderlinge discussie vormde de basis van elke voorstelling.

Een belangrijke impuls in Nederland en Vlaanderen werd in 1968 gegeven door de Aktie Tomaat. Twee studenten smeten met tomaten naar acteurs bij een voorstelling van Shakespeare's *De Storm*. De tijdgeest maakte van dit *faits divers* een legendarisch protestmoment. Gestuurd door een onvrede met het 'in slaap gesukkeld ambtenarijtheater', de kloof tussen theater en samenleving en het gebrek aan diversiteit stelden Hugo Claus, Carlos Tindemans en Alex van Royen het programma op: 'T68 of de toekomst van het theater in Zuid-Nederland'. Het was een radikaal document, bol van protest. In 1970 ging de actie met de stille trom ten gronde: de doelstellingen waren bereikt.

In de jaren tachtig kenmerkte het theater zich door een nieuwe zoektocht naar de vorm. Waar in de jaren zeventig de boodschap primeerde, togen beeldende teatermakers als Jan Fabre en Jan Lauwers op zoek naar nieuwe uitdrukkingsvormen. Het mag dan ook geen wonder heten dat net in die vormelijke jaren tachtig de hedendaagse dans hoogtij vierde. Karakteristiek aan de tachtiger jaren was de tendens een volledig nieuwe of zelfs tegendraadse lezing te geven van klassieke stukken. Een even onvermijdelijke reactie volgde in het volgende decennium. Ikoon Jan Decorte legde de kloof tussen de akteur en het personage bloot. Kwa nieuwe impulsen kon het tellen.

KOMBATS

Was het theater aan herbronning toe na het uitbundig esthetisme van de jaren tachtig, in een tijd waarin kombats en houthakkershemden de *mode du jour* waren? De nieuwe garde die begin jaren '90 voor zijn plaats vocht in het landschap vertoonde een passievolle verzet tegen de grote gevestigde theaters. Parallel vergrootten de kunstcentra hun marktaandeel. Aanvankelijk in de marge, vormen deze kunstcentra en nieuwe teatergroepen een symbiose die vandaag het centrum van het landschap uitmaakt en volledig gerekupereerd is door het kapitalistisch systeem. De dramaturgie neemt een belangrijkere plaats in en wordt doorzichtiger gemaakt op de scène. Voorbij Brecht, gebroken met het marxistisch gedachtengoed, vechtend tegen het archaisch theaterbeeld dat in de meeste hoofden leeft, heeft het veld zich meer en meer ontwikkeld tot een landschap van diversiteit.

IN DE TIJD: HOE TEATER DE WERELD PROBEERDE TE VERANDEREN

Authenticiteit en vervreemding

Tat teatermakers met hun stukken de wereld proberen te veranderen is van alle tijden. Op de meest uiteenlopende manieren geven acteurs, regisseurs en schrijvers een maatschappelijke dimensie aan hun stukken. Enkele hoogtepunten doorheen de tijd.

overall gespeeld te kunnen worden. Om de toeschouwer voor hun boodschap ontvankelijk te maken speelden ze ontspannende stukken zij aan zij met politieke stukken. Dit was geen nieuwe taktiek — genres als de music-hall gebruikten ze wel vaker — maar nog nooit was ze aangewend om, meer dan om applaus te oogsten, expliciet een ideologie te ondersteunen.

Een decennium later komt Bertold Brecht op het toneel. Hij wil de toeschouwer zijn sociale omgeving laten begrijpen en rationeel en emotioneel beheersen. Om dat te bereiken, wendt Brecht het vervreemdingseffect aan. Dat kwam neer op een overboord gooien van elke mogelijke inleving van de kant van de akteur zodat het publiek niet werd meegesleept, maar de afgebeelde

Voor Friederich Schiller (1759-1805) draaide het allemaal rond de idee van vrijheid. De Sturm und Drang-beweging, waartoe ook Goethe behoorde, zette regelrecht de aanval in tegen de politieke onderdrukking en de tirannie van de sociale konventies. Later ging Schiller zich meer bekommeren om de interne vrijheidstrijd van de mens. De Roovers noemden hun gezelschap zelfs naar Schiller's *Die Räuber*.

Het naturalisme aan het einde van de eeuw creëerde de zogenaamde *vierde wand*. Alsof een muur van een kamer was weggenomen. De toeschouwers wierpen een blik in het leven van de teaterpersonages die de opdracht kregen zo natuurlijk mogelijk te acteren. Authenticiteit was het na te streven ideaal. Stukken als Cyriel Buysse's *Gezin van Paemel* probeerden de 'lagere klasse' en hun problemen zo reëel mogelijk weer te geven. Ibsen schreef dan weer over de valse schijn van de bourgeoisie. Die sociaal-kritische inslag beviel echter niet iedereen. Het einde van *Nora of het poppenhuis*, waarin Nora haar man verlaat, veroorzaakte bij de première in 1879 een groot schandaal.

AKTIES

In het postrevolutionaire Rusland (jaren '20) ontstond de *Agitprop* om de combinatie van agitatie en propaganda in het theater weer te geven. Dit theater trachtte het publiek letterlijk tot acties aan te porren en specifieke visies en waarden te verkondigen. In de praktijk ging het meestal om links politiek theater. Agitprop liep de reputatie op weinig artistieke kwaliteiten te hebben, wat vooral voortvloeyde uit de vrees van de makers dat het esthetische de politieke boodschap in de weg zou staan.

De Blauwhemden bijvoorbeeld, genoemd naar de kleur van hun werkmanskiel, brachten een soort theater dat er op gericht was

(foto archief)

IN DE PRAKTIJK: TEATERMAKERS OVER HUN ENGAGEMENT

“Elk goed toneelstuk is politiek”

Over het engagement van teatermakers kan eindeloos gepalaverd worden. Het roept ook vele vragen op. Vragen waar je eventueel antwoorden op kan geven als er gezelschappen bestaan. Toch duiken bepaalde termen meer op dan andere en blijken sommige teatermakers misschien meer met elkaar gemeen te hebben dan ze zelf verwachten.

Ruwweg kan je twee grote lijnen onderscheiden: de ene teatermaker werkt inhoudelijk, de ander wil in de eerste plaats uit het kleine kringetje van gelijkgestemden breken en ook de gewone mens aanspreken. Het klassieke voorbeeld van een gezelschap dat een minder evident publiek probeert te bereiken blijft De Vieze Gasten. Deze uit de jaren 70 overgebleven groep mikt volgens dramaturg Hans Van Dam primair niet “op het publiek dat in schouwburgen en andere culturele centra afkomt.” Toch proberen zij niet te erg met het vingertje te zwaaien: “wij willen de materie zo aanbieden dat ze voor zichzelf spreekt, zonder dat het naar een soort geplande vormingsteaterachtige dramaturgie toegaat. Of naar een vermeende pedagogische dramaturgie, want dat is onzin.” De vorm van het Vieze Gastenteater leunt nog steeds aan bij hun revue-achtige ensceneringen van toen.

Geert Six (Teater Antigone) is erg bezig met zogenaamde wijkprojecten. Ook hij tracht een ander publiek naar het teater te lokken. Gedurende enkele maanden werkt hij met mensen uit een bepaalde buurt samen om een teaterstuk op poten te zetten. Andere buurtbewoners komen de vrucht van die arbeid bekijken: nonkel, moeder of zus spelen immers mee. Six' *Mammelies* van deze zomer ligt nog vers in het Leuvense geheugen. Six: “Als je naar mensen toestapt die niet eens weten wat teater is, dan merk je dikwijls dat zij in hun ‘gebrekigheid’ meer te zeggen hebben dan honderdduizend boeken samen.”

Bescheidenheid siert volgens hem de teatermaker. “We moeten geen priesters zijn: teater gaat de wereld niet veranderen, maar je kan de mensen op een of andere manier toch van iets anders laten proeven. Ik heb dat al zien werken: er is niets zo mooi als een zeventigjarig mannetje dat je achteraf komt vertellen dat hij gelukkig is dat hij drie maanden lang niet naar zijn televisie heeft moeten kijken. Meer kan je niet verlangen, hun problemen ga je toch niet oplossen.”

Dat is net het bezwaar dat Alain Platel tegen deze manier van werken heeft. Ook voor hem is het bereiken van een minder evident publiek een belangrijke doelstelling maar wijkprojecten lijken hem niet aangewezen: “Ik ken die sektor (Platel werkte in een vroeger leven in de sociale sektor, ad/mvs) en ik weet dat stukken gaan maken in wijken niet altijd positief is. Je komt in situaties van momentaan vertier, maar je verandert niets fundamenteels.”

WERKMENS

Theater Stap vormt dan weer een buitenbeentje in het teaterlandschap. Zij doen geen wijkprojecten, maar werken professioneel met mentaal gehandicapten als acteurs. “Het geloof in de mogelijkheden van deze spelersgroep, in de mogelijkheid om deze mensen als cultuurproducent, als biedende en niet ‘te verzorgen’ partij in te zetten, draait de rollen om. Het blijft echter een van de grootste paradoxen dat onze mensen, die niet in staat worden geacht in een arbeids-

proces mee te draaien, toch hun verantwoordelijkheid kunnen opnemen in repetitieprocessen en speelperiodes waarvan je mag stellen dat de doorsnee werkmens na enkele weken zou afhaken vanwege te zwaar, te veel stress en teveel avond- en weekenduren.”, aldus Theater Stap.

De grens tussen teater en sociaal werk

(foto Jeroen Op de Beeck)

is soms flinterdun. Het werk van sommige teatermakers helt dan ook soms over naar de kant van het sociaal werk. Alain Platel komt, zoals gezegd, uit de sociale sektor en koos op een bepaald moment expliciet voor het teater. Hoewel “naar wijken trekken” niets voor hem is, komt het sociale aspect er ook bij hem toch bij kijken: “Ik heb ooit het gevoel gehad dat ik teater wou maken en geen sociaal werk, maar die grens is dun. In een spelersgroep als de onze komen ook therapeutische momenten voor, zonder dat ze gepland zijn. Je doet ergens wel aan sociaal werk, maar niet noodzakelijk doelbewust. Ik herinner mij dat Arne Sierens en ik bijvoorbeeld werden gekonfronteerd met kinderen waarvoor we op een bepaald moment echt in de bres zijn moeten gaan springen. Kinderen die het heel moeilijk hadden thuis. We hebben die soms bij ons thuis moeten opnemen.”

“Er is niets zo mooi als een zeventigjarige die je komt vertellen dat hij gelukkig is dat hij drie maanden lang niet naar zijn televisie heeft gekeken”

TEKSTEN

Toneelspelersgezelschappen Stan en De Roovers gaan dan weer vanuit een totaal andere invalshoek te werk. Zij kiezen voor politiek getinte teksten of geven een politieke lezing van een tekst. “In de eerste

epicentrum van de zwarte gemeenschap. Ze voerden actie voor de onrechtmatig ter dood veroordeelde Black Pantermilitant Mumia Abu-Jamal. Een ander, zeer politieke voorstelling van hen was *Het is nieuwe maan en het wordt aanzienlijk frisser*, over de waanzin van de Golfoorlog. In die tijd stelde Frank Verduyven (Stan) in *Etcetera 72* dat hij “niet zo goed de scheiding tussen teater en politiek kan aangeven, en bepalen wat die al dan niet met elkaar te maken hebben, omdat ik juist daaruit vertrek.”

Een tussenpositie tussen de pool van de wijkprojecten en die van de sterk politieke gezelschappen neemt onder andere Dito Dito in. Dit Brusselse gezelschap sluit kwa akteerstijl en opvattingen sterk aan bij vernoemde groepen maar het tracht zoveel mogelijk bevolkingslagen in Brussel te bereiken en samen te brengen in hun netwerk. De acteurs van Dito Dito werken bijvoorbeeld regelmatig samen met de Waalse groep Transquinnennal, wat op zich al een politiek statement is in een stad als Brussel. Ook organiseren ze workshops voor migranten. Dito Dito heeft een grote impuls gegeven aan de wijkprojecten.

ESTETISCH

Niet alle teatermakers kan je aan de hand van hun werk in een van die categorieën indelen. Toch manifesteren enkelen zich ook erg sociaal bewogen. Luk Perceval (Het Toneelhuis) staat niet bekend als maker van expliciet maatschappijkritische stukken, — hoewel *Ten Oorlog* en *Franziska* een sterke politieke dimensie hadden —, maar neemt in het Antwerpse landschap wel duidelijke positie in: “Ik heb de job als artistiek leider van Het Toneelhuis aanvaard omdat ik daarmee een unieke kans kreeg om in het centrum van Vlaanderen en in de Bourla, het centrum van bourgeoisie en eksponent van het rechtse denken, het idee te kunnen bevechten dat toneel enkel mantel- en degenstukken moeten zijn. Als een avondje ontspanning toneel. Ik wil precies dat cliché en die visie op teater doorbreken. Er is al genoeg ontspanning mogelijk via televisie en film. Teater is de enige plaats waar we ons nog kunnen bezinnen. Ik vind dat ook de functie van het teater binnen een democratie. In die zin beschouw ik mezelf als politiek, maar ik beschouw mezelf niet als een wereldverbeteraar. Ik maak me geen illusie. Je kan alleen maar blijven hameren op hetzelfde aambeeld.” Hij wil dan ook niet prediken, maar vooral prikkelen en de mensen wakker houden: “Het gaat dus niet alleen over maatschappijkritiek, maar ook over publieksgedrag. Het durven tegenspreken van consumptieverwachtingen.”

Stemmen klinken op verschillende toonhoogten dwars doorheen het landschap. De hapklare koek geserveerd door onze gemediatiseerde leefwereld wordt vermalen en opnieuw uitgespuwd. Elk met een eigen poëzie en de vraag: is het allemaal wel verteerbaar? Wat kan teater vandaag nog meer te bieden hebben dan een kritische bevraging van onze wereld en het claimen van een nutteloze schoonheid?

IN THEORIE: DE TEATERWETENSCHAPPER OVER KONTINUÏTEIT EN BREUKEN IN DE MARGE

“Het is de taak van het teater om subversief te zijn”

Niet alleen teatermakers zijn bezig met hun engagement. Rond hen sirkelt ook een subcultuur van academici, professoren en dramaturgen die een mening hebben over hun werk. Hoe ziet bijvoorbeeld een teaterwetenschapper al dat geëngageerde geweld in het veld?

Luk Van den Dries was voorzitter van de Beoordelingskommissie Dramatische Kunst die ontslag nam toen minister van Cultuur Anciaux hun adviezen niet letterlijk volgde

en “hun zware werk, zonder sterke argumenten niet au sérieux nam”. Politiek is soms teater, maar is alle teater ook politiek, zoals Lucas Vandervost beweert?

Luk Van den Dries: «Teater is per definitie een gemeenschapskunst, dus die politieke dimensie is altijd aanwezig en verandert naargelang de periode.»

Veto: *Het lijkt er soms een beetje op dat het teater van de jaren negentig een postmoderne vorm is van het politieke teater van de jaren tachtig.*

Van den Dries: «Naar mijn gevoel doen er zich voortdurend mutaties voor, golfbewegingen die nauwelijks breuklijnen vertonen. De toneelgeschiedenis bestaat uit voortdurende mutaties van dezelfde problemen in andere vormen en deze vinden nooit een oplossing. Het een postmoderne variant noemen, vind ik teveel een label. Het is wel duidelijk dat de marxistische oplossingen die aangedragen werden als een manier om de problemen te overwinnen, nu afgelost zijn door een twijfel. Als je die twijfel postmodern noemt, ben ik het wel met je eens. Het gaat nu meer om het aandragen van problemen zonder pasklare oplossing. De discussie is in elk geval terug.»

Veto: *Er blijven toch duidelijk elementen in het hedendaags teater die een erfenis zijn van het politiek teater van de jaren '70: de verwijzingen naar Brecht, de energetische idee van het hier-en-nu-moment.*

Van den Dries: «Dat sluit aan bij mijn pleidooi voor continuïteit, ik pleit dat er een vorm van continuïteit is in de teatergeschiedenis, die onder alle breuken doorloopt: een kritische instantie, kritisch omgaan met de maatschappij, de actuele waarden bevragen. Wat niet geërfd wordt zijn de vormen. Je kan zeggen dat de vormen die ontwikkeld zijn in politiek teater een pleiade van verschillende mogelijkheden presenteren. Vele vormen zijn echter niet meer aanwezig, de revue-achtige vormen bijvoorbeeld, of het aktionisme bij de Agitprop, zij zijn haast vergeten.»

Veto: *Is politiek teater nog haalbaar in een politiek systeem van subsidiëring?*

Van den Dries: «Het is natuurlijk de taak van het teater om subversief te zijn. Ik blijf naïef geloven dat teater een subversieve kracht in zich draagt omdat het zo een onmiddellijke kunst is, die een energie ter plekke verbruikt en gebruikt. Het is ook een kracht die oncontroleerbaar is. Of het subversief gebruikt wordt, is een andere zaak. Subversief betekent voor mij niet noodzakelijk ingaan tegen de belangen van grootheden. Tegen subsidiërentschenen stampen, dat is op zich niet subversief. Er is wel een belangrijker subversiviteit mogelijk die te

maken heeft met een maatschappelijke consensus. Ik denk dat teater consensus steeds moet bevragen. Ook de plek van het teater echter, het isolement van het teater moet steeds opnieuw bevestigd worden. Het is misschien al subversief dat je het isolement openbreekt, dat je het op onverwachte plekken brengt.»

«De strategieën om intimiteit te behouden en tegelijk deuren open te zetten, een open medium te zijn en niet enkel een kleine groep van mekaar over de bol aaiende vrienden, dat vind ik een uitdaging. Men pikt dat toch op, die paradox van de beperktheid van het medium en de intimiteit van

beschouwd worden.»

«Men is daar volop mee bezig en onderzoekt onverwachte vormen. Ik ben het ermee eens dat de theaterwereld niet in zijn marginaliteit mag berusten. We mogen niet

gezellig onder elkaar blijven, maar moeten deuren openzetten en aanwezig zijn, ook onverwachts. In die zin vind ik inderdaad dat teater ook moet proberen niet tegenover de media te gaan staan maar dat het de media moet gebruiken. Zo zou aandacht van tv en andere media wel welkom zijn.»

Veto: *Toch heeft het Vlaamse teater enorm veel succes in het buitenland.*

Van den Dries: «Wij hebben geen traditie,

“Het beeld van teater dat in de brede laag van de bevolking leeft, is een oerklassiek traditioneel negentiende eeuws beeld”

(foto Jeroen Op de Beek)

de setting, om dan toch te zoeken naar openheden in een maatschappelijk weefsel dat zo dichtgeplamuurd zit met kijksijferterreuren en spektakelmaatschappij. Ik vind dat toch een zinvolle opdracht die het teater zichzelf heeft gesteld en waaraan ieder voor zich toch laboreert, want het is toch een soort van labuur.»

Veto: *Wat ben je met je engagement als je alleen die groep van mensen bereikt die toch al bekeerd zijn?*

Van den Dries: «Dat is een oud zeer. Het was al een verwijt bij de vormingsteatergroepen in de jaren '70, dat ze alleen speelden voor eigen parochie. Dat was ook zo, hoewel ze ook bredere acties deden. Dat is natuurlijk een ontstellend besef: teater is totaal en absoluut marginaal, dat moet je elke dag opnieuw bekennen. Ik denk dat je, volledig bewust van die beperking, toch iets kunt maken dat zijn eigen grenzen doorbreekt. Er zijn mogelijkheden om teater te maken waardoor deuren open gaan en drempels overschreden worden. De drempels tussen sociaal en artistiek werk verkleinen, daar ben ik voorstander van. Het teater moet terug als gebeuren in een stad

dat is een voor-en een nadeel. De Fransen, Duitsers en Engelsen gaan gebukt onder de traditie. Dat weegt daar als lood. België heeft met weinig traditie wel wat aan te bieden. Het neemt een marginale positie in, ook in het taalgebied. Zo krijg je kleine constellaties van mensen die elkaar vinden op basis van energie. De opleidingen spelen daar een belangrijke rol in. Het is belangrijk om de diversiteit in de opleidingen te bewaken. Daar ontstaat de kleinschaligheid en de intimiteit van het teater. De toneelscholen zijn belangrijk geweest voor hernieuwingen in het veld.»

HOOLOGAN

Veto: *Met zijn laatste stuk Ridders introduceerde Luk Perceval de term ‘hooliganteater’: geen oplossingen meer aanbieden, enkel nog zoals de hooligans doen, de burgerlijke verworven afbreken, en “baldadig zijn”. Is dat een werkbare vorm van politiek teater?*

Van den Dries: «Ik vind dat begrip van burgerlijkheid op zich al problematisch, want van zodra je in een kapitalistische cultuur leeft, participeer je in die burgerlijk-

heid en is het bijzonder moeilijk om je daar tegen af te zetten door te zeggen ‘ik ben niet burgerlijk’ of ‘ik sta buiten het systeem’. Je kan alleen maar buiten gaan staan als je er echt buiten staat en dat betekent dat je geen loontrekkende meer bent, niet meer aan die voorwaarden voldoet en niet meer alle voordelen hebt.»

«Anti-burgerlijk is een vooroorlogse term. Dat woord komt uit de sixties, toen geloofde men nog in een soort van arbeider-boeren-studenten-solidariteit tegen de burger. Volgens mij is het niet meer zo eenvoudig. Het is simplistisch te denken dat je de burger kan wakker schudden. Het gaat er toch in de eerste plaats om je eigen burgerlijkheid te erkennen en te beseffen dat je eigenlijk participeert in het systeem waar je ook kritiek op uitbrengt. Ik vind die confrontatie belangrijker dan een radicale tegenpositie in te nemen die illusoir is. Daarom

vind ik het interessant om van binnenuit te gaan werken. De overdrijving of een soort vergroting van de banaliteit is op zich een kritischer actie dan absoluut anti-burgerlijk willen zijn of de burger willen choqueren. Die paar mensen die ontzet zijn door bloot op de scène leven nog in de negentiende eeuw, die zijn ergens blijven stilstaan.»

Veto: *Is het dan niet de taak van de teatermakers om bijvoorbeeld middelbare scholen aan te spreken (en omgekeerd) om op die manier het extreem archaisch teaterbeeld dat bij de meeste mensen leeft te doorbreken?*

Van den Dries: «Ja, het is een ongelooflijke vaststelling dat het beeld van teater dat in de brede laag van de bevolking leeft nog steeds een oerklassiek traditioneel negentiende eeuws beeld is. Het lijkt alsof alles wat in de twintigste eeuw is gebeurd aan teater en ook de vrij explosieve manier waarop dat is gebeurd, voorbijgegaan is aan de mentale geschiedenis van de bevolking. Iedereen leeft met verouderde beelden en dat betekent ook dat er gigantische vooroordelen zijn tegenover dat medium. Ik vind het op zich een opdracht voor het medium om tegen dat archaische te vechten.»

DOSSIER: TEATER EN ENGAGEMENT

IN DE WERELD: MAATSCHAPPELIJKE RELEVANTIE ONDER DE LOEP

“Het mag misschien iets zichtbaarder worden”

Teatermakers beroepen zich vaak op hun artistieke autonomie: niemand moet hen vertellen wat te doen of te laten in hun stukken. Toch klinkt de roep om een ‘maatschappelijk relevant’ teater. Wat bedoelt bijvoorbeeld minister van Cultuur Anciaux daarmee, en wat vindt het veld daar zelf van?

Teater is a priori maatschappelijk relevant, omwille van zichzelf, van wat het is. ‘Maatschappelijke relevantie’ is een notie die op heel verschillende manieren geïnterpreteerd kan worden. Wanneer Bert Anciaux in zijn *State of the Union* (oktober 2000) de discussie opentrekt omtrent de maatschappelijke relevantie van het teater bedoelt hij echter iets heel anders. In de media en bij de teatermakers zelf zorgen zijn uitspraken voor heel wat commotie. Voor sommigen is het een slag in het gezicht omdat ze al lang met dit soort dingen bezig zijn. Anderen interpreteren Anciaux’ uitspraak alsof het gaat om kijksijfers en duiden dit betoeg in economische termen.

Luk Van den Dries volgt die redenering deels: “Ik snap de urgentie daarvan voor een minister die wil dat zijn beleid relevantie vertegenwoordigt in de samenleving. Ik vind alleen dat

“Het teater is nu eenmaal een klein clubje, dat totaal ingaat tegen de grootheid-sijfers en de kijksijfers”

maatschappelijke relevantie zoals hij die definieert naar kijksijfers ruikt.” Ann Olaerts, kabinetsmedewerkster van Anciaux wil die interpretatie toch even nuanceren: “De minister heeft gepleit voor een grotere maatschappelijke betrokkenheid van de kunstenaar. Over de manier waarop men dat zou kunnen doen, heeft hij zich niet uitgesproken. Hij heeft ten overvloede benadrukt dat hij de autonomie van de kunstenaar ten volle respecteert, een uitgangspunt dat we niet uit het oog mogen verliezen.”

Maar wat bedoelt Anciaux daarmee? Er gebeurt toch al zoveel? Alain Platel trekt op toernee bijvoorbeeld actief op zoek naar een goede mengeling van traditionele speelplekken en minder voor de hand liggende plaatsen: “Er moet op vele vlakken iets veranderen en gebeuren. Hoe maak je in de eerste plaats stukken die toegankelijk zijn? Daarvoor is de maker verantwoordelijk, maar ook de teaterdirecteur moet nadenken over hoe de drempel zo laag mogelijk gehouden kan worden. De verkoper van zijn kant kan zoeken naar plekken die interessant zijn om te spelen, enzovoort. Het kan ook te maken hebben met de kostprijs van produkties: sommige teaters kunnen het zich niet permitteren om een bepaald stuk te kopen. Dan is het aan ons om toegevingen te doen.” En de wijkprojecten van Geert Six en de migrantenworkshops van Dito Dito? Stellen die dan niets voor?

KOMMERSIEEL

“Toch wel”, aldus Olaerts, “de minister zegt niet dat het er niet is. Ook in zijn *State of the Union* in de Voorruit heeft hij gezegd dat hij wel degelijk weet dat er vanalles gebeurt. In de praktijk zijn er voorbeelden genoeg te vinden van maatschappelijk relevant teater, maar het mag misschien iets meer zijn en vooral: het mag misschien iets zichtbaarder worden.”

De discussie lijkt meer dan eens te vervallen in een kijksijferdebat en het pijnlijke besef dat ook het marginale clubje van het

teater afhankelijk is van economische aspecten steekt de kop op. Hoeft dit echter een paradox te zijn? Kan het geen voedingsbodem zijn die inherent is aan het teater, om die maatschappelijke en economische waarden van binnenuit grondig in vraag te stellen? “Uiteindelijk”, geeft Six zelf toe, “ben ik een soort maatschappelijke parasiet. Ik word gesubsidieerd door de staat en ik wil dan ook nog eens kritiek geven op de staat, het publiek dat komt kijken betaalt opnieuw en ik lach ze dan ook nog eens uit. De maatschappij heeft dus wel recht op inzage, inspraak en participatie in zijn breedste vorm.” Anciaux heeft volgens Six dus wel een punt, maar een echt strijdvaardig teater is volgens hem in een systeem van subsidies niet meer mogelijk: “Eigenlijk zijn we allemaal heel braaf geworden: iedere teatermaker is politiek gelieerd aan zijn subsidiënt die hij niet al te hard mag aanvallen of zijn subsidies komen in gevaar.”

Die bekommernis is er al sinds het eerste teaterdekreet uit 1975, zo stelt Van den Dries. “Toen de regering voor het eerst besloot teater te subsidiëren, vroegen ver-

schillende teatergroepen zich af of dat geen vergiftigd geschenk was, subsidies van het kapitaal en de overheid waar men zich juist tegen verzette. Ze zijn het toen gaan beschouwen als louter materiële hulp die ze toch tegen de

grootheden richtten als het nodig was, maar het is gebleken dat dat toch niet lukte. Omdat het kapitalistisch systeem zo sterk is dat het elke vorm van kritiek kan recupereren.”

Toneelspelersgezelschap Stan is in ieder geval niet van plan zich gewonnen te geven. Frank Vercruyssen in Etcetera: “Als wij als groep vinden dat toneel wel een kracht heeft die nergens te vinden is en als wij de nadruk

(foto Kristien Wintmolders)

leggen op het momentane en het veranderbare van de voorstelling, dan denk ik niet dat we pretenderen dat er na ons ineens tien of twintig procent van de bevolking gaat inzien dat toneel belangrijk is. Ik vind de sociale noodzaak van het toneel heel groot. De kracht van het toneel is dat het veel meer dan het door kommersie gekomprotteerde filmmedium in staat is mensen te kijken te zetten ten aanzien van zichzelf en vragen te stellen over hun situatie.”

Het teater is misschien op zich al een verzet tegen ‘de kommersie’ omwille van wat het is. Zoals Luk Van den Dries stelt: “Een klein clubje, dat totaal ingaat tegen

grootheid-sijfers en kijksijfers.” De intimiteit van het medium is misschien niet te verzoenen met massasijfers. Maatschappelijke relevantie van het teater is een mooi idee maar de aard van het medium leent zich er misschien niet toe het grote publiek te bereiken. En uiteindelijk: wat wil de term ook al weer zeggen? Van den Dries: “Een ultiem pleidooi voor schoonheid bijvoorbeeld, voor iets wat niet nuttig is, iets dat buiten de kapitalistische ruilwaarden ligt, kan voor mij een even grote maatschappelijke relevantie hebben als iemand die in een wijk gaat werken.”

IN LEUVEN: DE QUEESTE EN STICHTING DE MOL SPELEN EEN BENEFIEETVOORSTELLING VAN BELGRADO TRILOGIE

De kleinmenselijke gevolgen van virulent nationalisme

Te entoesiaste teatermakers van De Queeste vonden elkaar aan de Toneelakademie van Maastricht. In 1997 bundelden ze hun krachten en startten hun eigen gezelschap op. Het begin van hun kweeste die nu ook in Leuven halt houdt.

De Balkanoorlog. Biljana Srblanovic, een jonge Servische toneelschrijfster, docente en medewerkster aan een krant schreef haar oorlogsdagboek neer met de NAVO-bombardementen als achtergrondmuziek. *Belgrado-trilogie* is een genuanceerde getuigenis van het verzet tegen Milosevic en een overlevingsstrijd in een land dat verscheurd wordt tot fragmenten van lichamen, ruïnes en ideologieën, terwijl de hele wereld er verzadigd op toekijkt.

Klajda Hassani vluchtte uit Kosovo. In tegenstelling tot Biljana die gedurende de hele oorlog in haar land verbleef. Toevallig kwam Klajda in België terecht na een

dagenlange rit in de laadruimte van een vrachtwagen. Ze ontmoette de acteurs van de Queeste en Stichting De Mol. In één van de voorstellingenreeksen van *Belgrado-Trilogie* speelde ze de rol van Ana, een Servische uit Belgrado.

In de *Belgrado-Trilogie* zien we jonge Serven, om verschillende redenen gevlucht van hun vaderland, terechtgekomen in nieuwe culturen. De twee broers Kica en Mica overleven in Praag door het opvoeren van een kabaretnummer in een club. Ze ontvluchtten hun militaire dienst in het Servische leger. Twee koppels vieren oudejaarsavond in Sydney met een schuldvraag die als lood op hun schouders en hun relatie weegt. En in Los Angeles vindt er een ontmoeting tussen ‘kunstzinnige wietrokende Serven’ plaats, gevlucht omwille van de mentaliteit en door Daca gekonfronteerd met het zinloze geweld in Servië. Ana bleef achter in Belgrado.

De teatermakers van de Queeste willen niet noodzakelijk politieke en sociale syste-

men laten zien. Wat hen interesseert is hoe de mensen eraan onderhevig zijn. Zo zijn ze gefascineerd door ‘vechtende mensen’, die niet geleefd willen worden door anderen, en onderdrukt worden door ontmenselijking. Wat ook tot hun verbeelding spreekt, is ‘de vluchtende mens’ zoals in *Belgrado-trilogie*. De teatermakers zelf vervullen de rol van ‘de zoekende mens’.

Belgrado-Trilogie, een benefietvoorstelling voor Kosovo, is te zien op 18 december om 20 uur in de Stadschouwburg. Info en tickets: 016/22.21.13.

Teksten: Anne Dekerk en Matthieu Van Steenkiste
Interviews: Anne Dekerk, Astrid Houthuys, Maarten Van Meer en Matthieu Van Steenkiste

'Stairway to Heaven' uit de 18de eeuw

Tweedejaars licentiestudenten: door de band genomen stressen ze zich als volleerde wintersporters een breuk op vaak onleesbare thesissen, vertellen ze u bij de zevende Duvel over onhaalbare deadlines, bij de achtste over hun *raison d'être*. En toch. Onder de ronkende naam *De Nieuwe Reeks* organiseren enkele laatstejaars musikologie een nagelnieuwe konsertcyclus om u tegen te zeggen. Bach in één avond combineren met de twintigste-eeuwse Berio vergt lef, veel lef. Ontsnap van die thesis en imponeer uw vrienden bij de negende Duvel.

Drempelverlagend. Zelden gebruikte het kulturele journaal een holler woord. Toch vind je zelfs met een elektronenmikroskoop weinig hedendaagse kunstmuziek. "Twintigste eeuwse 'klassieke' muziek is ten onrechte een verwaarloosd genre", luidt het persdossier. Een waarheid als een koe. Uitzonderingen zijn schaars. *Fantasia 2000* bijvoorbeeld. Met de precisie van een kapotte Zwitserse klok tekende Disney synchroon op Vuurvogel (Stravinsky) of de Tinnen Soldaat (Sjostakovitsj). Toch hebben de organisatoren gelijk: voor velen blijft klassiek onbekend en onbemind koudwatervrees in een oceaan van ongekende muziek? Misschien.

PSYCHO

Om zowel leken als liefhebbers te leren zwemmen in het rijke oeuvre van de twintigste eeuw grepen muzikoloog-in-spe Van Herpe en kompanen naar een geniale formule: *De Nieuwe Reeks* programmeert een gevestigde waarde naast een minder gekende komponist. Naast Bach/Berio kan u zich

de komende maanden te verheugen op de lillende combinaties Liszt/Berg/Joplin/Stravinsky en Messiaen/Boulez.

Bachs *Das musikalisches Opfer* opent op 19 december het eerste konsert. Misschien speelden terminaal onhippe ouders het ooit in de archieven van uw herinnering. Betrap u zelf echter op klavecimbels als een wollen tapijt, op een fluit die rechtstreeks naar de hemel lift. 'Stairway to Heaven' uit de 18e eeuw. Vooral in het 'Ricerca a6' en het opwekkende 'Quarendo diversi super thema regium' waan je jezelf in de film 'Tous les matins du monde'. Gamba's en cello's vloeien in een waaier van komen en gaan, komen en gaan. Bach als de zee die verdwijnt en vernieuwt en vergeet. Steeds op een sublieme soundtrack.

Van Bach naar de twintigste eeuwse Luciano Berio. Klinkt als snoeiharde hardcore na een chill-outroom. De Italiaanse komponist schiet met noten als een mitrailleur, als een soldaat die wanhopig het laatste bastion van atonaliteit verdedigt. Naast hem liggen de dode lichamen van Schönberg en Stravinsky. Berio's *Sequenza* lijken rechtstreeks uit een goede horrorfilm gestapt. Neem nu de eerste *Sequenza* voor fluitsolo. Hitchcocks douchescène uit *Psycho* kijkt dreigend om de hoek. De vierde *Sequenza* bezorgt je helemaal koude rillingen. Pianoclusters, afgewisseld met razendsnelle klaviersolo's schieten je haast knock out. Luciano Berio is als Einstürzende Neubauten voor klassieke muziek. Georkestreerde chaos die het uiterste van muzikanten vraagt.

BITTERZOET

Toon Fret (fluit), Benjamin Dieltjens (klarinet), Wigbert Aerts (viool), Martijn Vink (cello) en Thomas Dieltjens (piano) verenigden zich in 1998 onder de naam *Het*

Kollektief. Het symfonieorkest van Vlaanderen, het Gustav Mahler Jugendorchester, studies in Berlijn, optredens in Rusland, de Singel, diverse CD-opnames. Met een resem persartikels bogen ze nu al op de bitterzoete belofte van kwaliteit met een gouden randje.

De Nieuwe Reeks streeft naar democratie in publieksopkomst, inkomprijs én duiding. Voor een schamele 300 frank introduceren de laatstejaars musikologie u met een glasheldere lezing tot de wondere wereld van klassiek. Nadien zwoegen de musici van Het Kollektief zich met de passie van verliefde tieners doorheen Bach en Berio.

Muziek is een syntagma, geen paradigma. Je kan én freaken op Guano Apes én op Stravinsky, zowel met loeiharde Sonic Youth als Sjostakovitsj de burens de schrik van hun leven bezorgen. Zijn wij entoesiast? Met het schuim op onze lippen: ja. Moet u per se naar *De Nieuwe Reeks*? Absoluut. Zijn wij hier niet een beetje normatief? En of. Klassiek kampt met een huizenhoog imagoprobleem. Aan u om er

dinsdag met hanenkam, een jasje met 'No Future' en uw tiende Duvel in het Hogenheuvcollege iets aan te veranderen.

Filip Hermans

Bach Das musikalisches Opfer/Berio Sequenza voor fluit, piano, klarinet en cello in de kapel van het Hogenheuvcollege (Naamsestraat 69) 20 u, reserveren op 016/20.08.15 of 0486/31.38.05.

NIEUWSTE HYPE VAN DE ELEKTRONISCHE MUZIEK IN STUC

Hongarije zendt zijn zonen uit

Tie tot voor kort de woorden 'Hongaars' en 'muziek' in één zin gebruikte, had het meestal over een of andere klassieke komponist. Met zijn debuutplaat 'Shallow and profound' heeft Yonderboi Hongarije nu ook op de wereldkaart van de moderne muziek gezet. Tijdens zijn uitgebreide eindejaarstoernee passeert hij ook in het Stuc.

De release van Yonderboi's eerste album lokte entoesiaste reacties uit in de muziekpers. Bij het grote publiek doet de naam Yonderboi nog niet meteen een belletje rinkelen. Algemeen wordt verwacht dat de doorbraak niet lang meer op zich zal laten wachten en dat hij de faze van cluboptredens voor een beperkt publiek achter zich zal laten. Met zijn emotionele en melodische mengeling van downtempo triphop, lounge en sixties bar-jazz geeft hij immers blijk van een frisse en vernieuwende kijk op het genre.

TEKENFILMS

Laszlo Fogarasi Jr. is de echte naam van het negentienjarige Hongaarse talent dat schuilgaat achter het pseudoniem Yonderboi. Opgegroeid in het dorpje Merniye, op 250 kilometer van de hoofdstad Boedapest, toonde hij als kind al een grote muzikale interesse. Dat talent werd toen echter nog niet door iedereen gewaardeerd. Zijn muziklerares verbodde hem bijvoorbeeld mee te zingen in het schoolkoor. Wel wees ze zijn ouders op zijn gevoel voor ritme.

In zijn middelbare schooltijd nam hij gitaarlessen die al snel op de tweede plaats

kwamen toen hij zijn eerste goedkope monogeluidskaart voor zijn computer kreeg. Daarmee probeerde hij zijn technische vaardigheden te verbeteren. Al snel raakte hij in de ban van de technoïde muziek. En dan vooral van het feit dat hij die muziek zelf kon creëren.

Zijn prilste muzikale invloeden ontdekte hij in de platenkollektie van zijn vader, met onder andere de vroegste disco-hits. Daarnaast luisterde hij ook naar de grote Hongaarse en Poolse jazzmuzikanten uit de jaren zestig en zeventig. Een latere invloed was jaren tachtig hiphop als De La Soul, Stereo MC's en

MC Solaar. De echte roots van zijn muziek liggen echter vooral in de soundtracks van Oost-Europese tekenfilms. Zijn honger naar muzikale informatie stilde hij door te luisteren naar radiostations van de korte- en de middengolf.

In zijn tienerjaren reisde Laszlo enkele keren per jaar naar Boedapest in de hoop één of twee interessante nieuwe platen te ontdekken. Aangezien hij echter nooit precies vond wat hij zocht, besloot hij dat de doe-het-zelf-methode de beste zou zijn. Amper zestien jaar oud stuurde hij zijn eerste demo naar Juice Records in Boedapest. Die track

kreeg een plaatsje op de verzamelaar *Future Sound of Budapest*, die internationale erkenning kreeg.

ORGEL

Na zijn middelbare studies verhuisde hij met vriend en toetsenist Balasz Zsager naar Boedapest. Terwijl ze op zoek zijn naar woonruimte, nemen ze in een lege kamer van het gebouw van platenmaatschappij UCMG het album *Shallow and profound* op. Op de plaat worden veel originele instrumenten gebruikt, zoals een Vermona-orgel uit het voormalige Oost-Duitsland. Op een zelfgemaakte mengtafel in hun inmiddels gevonden woning mikten ze het album af.

Niettegenstaande de beperkte middelen is het resultaat verbluffend goed. Ondanks zijn jeugdige leeftijd, weet Yonderboi de luisteraar te bekoren met zijn volwassen muzikaal talent. Oost-Europese filmmuziek combineren de heren met loepzuivere vokalen en kristalheldere pianopartijen. De swingende breaks en de jazzy hiphop vergezellen ze van heftige saksofoondeuntjes, lekkere gitaarriffjes en zelfs ijle akkordeonsolo's.

Als je deze muziek in een hokje wilt stoppen, kun je Yonderboi's muziek onder het genre 'lounge' klasseren, ware het niet dat de heftige breaks en de dwingende perkussie dit pareltje een meer gevarieerde sound schenken. De sterke visuele links van de eenvoudige melodische muziek, geworteld in emoties, getuigen van een unieke en karakteristieke Oost-Europese identiteit. Naast de single 'Padabam' staat op het album onder andere ook nog een easy listening-versie van de Doors-klassieker 'Riders on the storm'.

Tijl Vereenoghe

Konsert van Yonderboi op donderdag 21 december in de Stuczaal, E. Van Evenstraat 2d. Info en tickets: 016/20.81.33. De cd is gereleased op Mole Listening Pearls, en wordt in België verdeeld door Play It Again Sam. Ook de recente verzamelaar Supperclub presents: lounge bevat enkele tracks van Yonderboi.

En de wereld draaide rustig door

Tie nieuwe paljas is dan toch Bush geworden, stond die ochtend in de krant. En daar bleef het niet bij wat openbaringen betreft. Donderdag 14 december zou ons ook leren dat Vader Abraham huilt, dat Sjarel nog steeds geen TV heeft en dat Vetoreporters verward kunnen worden met schreeuwlelijkerds van housegroepjes.

Het was donderdagavond. We stonden wat te drinken in een warme tent op de kerstmarkt. We dachten dat we de tijd hadden en bijgevolg hebben we Kim Kay gemist. Later vingten we in de wandelgangen op dat zij een van de weinigen was die betaald werd voor meer dan playbacken alleen. Naar verluidt kreeg zij de dubieuze eer doelwit te spelen. Fijn te horen dat haar passage in Leuven dan toch nog ergens goed voor was. We kunnen geen fijne bespreking van Sam Gooris's oeuvre voorleggen want van zijn ongetwijfeld stomende performance hebben wij niet kunnen genieten. Afijn.

Dan werd het podium bestegen door een ouder heerschap. Een jeanet die zijn mikrofoon even onwennig vasthield als een bengel zijn klokkenspel als hij het voor de eerste keer bespeelt, vergezeld de grijsaard. Een vrouw die model stond voor het woord *doordeweeksheid* en een opgeschoten zonnebankblondine, volledig opgebouwd uit glimlach, maakten Boer Sjarel's entourage compleet. Dit waren mensen uit één stuk. Jammer dat dit amalgaam ieder talent bij de koeien op stal had gelaten. Om de aandachtig luisterende toeschouwers vooral niet te doen vergeten met wie ze te doen hadden, waren de teksten opgebouwd rond de gevlugelde woorden 'boer' en 'Sjarel'.

Een vraaggesprek met de landbouwer in kwestie verschaftte ons enige uitleg: de nicht van daarnet was blijkbaar niet alleen een waardeloze playbaker maar eveneens travestiet. Grapjurk Sjarel had ooit zijn nepborsten met een tandenstoker doorprikt en meteen ook zijn hele bestaan. De opgeschoten blonde was nieuw en was misschien daarom net zo vastberaden om succesvol te zijn. Zij is het tipe dat een cursus volgt in blijven glimlachen en gelooft dat ze de wereld een groot plezier doet met wat molenwiekend playbacken. En dat alles terwijl ze stommer grijnst dan een bende stoned koeien die aan de integrale *Blackadder* worden blootgesteld.

BOLHOED

Vader Abraham dan maar. Als je met 'Het smurfenlied' en 'Het kleine kafee aan de haven' een plekje in het kollektieve geheugen van de Lagelanders hebt weten te veroveren, dan ben je ergens geraakt. Maar waarom daar blijven staan al die tijd? Behalve dezelfde nummertjes, hetzelfde publiek en altijd diezelfde fuckin' bolhoed is er niets te zien. En dan maar zeggen dat je hebt liggen janken toen je op tv die beelden van de veemarkten hebt gezien. Kon 'ie gelijk toegeven dat hij eveneens moet janken bij het vooruitzicht tot de dag dat ook zijn baardhaar uitvalt opgevoerd te blijven worden als een sirkusakt.

Het kapsel van de zanger had last van een inwonende toekanfamilie die wachtte op de blijde terugkeer van vader op wormenjacht, en dus kon Boney M niet komen. De Strolling Bones waren hun vervangers en vreemde eenden in de bijt. Ze deden een impressie (inklusief de mimiek van Mick Jagger en de nodige sigaretten) van de Rolling Stones uit de tijd dat de Stones nog geen impressies deden van zichzelf. Deze Engelsen waren net zo miscast als Alexandra Colen voor een hoofdrol in *Deep Throat II: To Boldly Blow Where No One Has Blowed Before*.

Het mag dan ook geen wonder heten dat de meeste aanwezigen niet echt bijster geboeid waren door dit gezelschap. Een beetje sneu want het waren *jolly good chaps* die als enigen die avond leken te beseffen dat het niet abnormaal is dat je op het podium ook echt zingt. Zij waren de creatiefsten van het gehele gamma, wat een eer is die wellicht weinig covergroepen gegeven is. En ja, ze kregen hoofdpijn toen de edele klanken

van het duo Da Rick&Da Boy Tommy hun oren streelden.

Deze twee onbetwiste grootmeesters in het verkopen van overloos gebonk en oninteressant geneuzel waren onderwijl begonnen aan de afterparty. We hebben ze niet gezien, maar wel gehoord. Tenminste, we hebben iets gehoord. Al konden het evengoed een stel arbeiders geweest zijn die op een onortodoks uur met lawaaiërië machinerie aan de slag gingen. De aarde schokte maar de wereld niet.

TELEVISIE

Dankzij een groen kleinoed rond de arm mochten we backstage, waar we al snel entoesiast begroet werden door een tiep die de manager van Vader Abraham bleek te zijn. Deze verwarde ondergetekende immers met dat schreeuwend jongmens van Da Rick, die in het echte leven trouwens gewoon Flor blijkt te heten. Kan 'ie later — zonder veel nadenken over een artiestennaam — zo als 'boer Flor' de hort op. Eenmaal het misverstand was opgeklaard gaf hij ons nog de wijsheid mee tijdens onze studie jaren te kiezen of we in een Mercedes of in een 2cv Gods ondoorgrondelijke wegen willen doorkruisen.

En er waren er meer die wijsheden rondstrooiden. Boer Sjarel gaf ons nog het ultieme argument tegen de televisie: je blijft dan na het eten zappen, ligt veel te laat in bed en 's morgens ben je niet uitgeslapen om de stallen te kuisen en de beesten te voederen. De man heeft gelijk. De Stal Des Levens moet met een wakkere kop worden uitgemest.

We hebben nog een paar uurtjes gedanst tot ook onze benen het welletjes vonden en onder het zeil kropen waar onze slapende hersensellen al heel de avond vertoefden. We verlieten het pand om tot de pijnlijke vaststelling te komen dat de laatste bus reeds vervlogen was. Een fijne wandeling doorheen de akkers bemodderde onze schoenen maar geenszins ons gemoed en blijgemust ontdekten we dat we verdwaald waren. Daar stonden we dan. Op een akker van een boer die betere dingen te doen had dan het sirkusaapje uit te hangen keken we naar de prachtige sterrenhemel die op ons neerkeek. Wat zou iemand zich nog bekommeren om Smartlappen? Het was rustig, het was niet beziel, het was Smartlappen anno 2000.

Een zwerfende taxi pikte ons op, bracht ons naar ons kot en we doken in bed. De meeste artiesten van vanavond lagen waarschijnlijk al een tijdje te pitten. Wat zou hun laatste gedachten zijn geweest voor de slaap kwam? Waarvan zouden ze dromen? En wat zouden ze verwachten van morgen? God only knows.

Tijl Vanneste

Foto's Smartlappen Steven Van den Eede

Entoesiast je kruis inpoeieren

Fex, drugs and rock&roll. Weinig seks, een kleine hoeveelheid wiet en een sloot bier. Akoestische solo-gitaar, Nederlandstalige elektronische kleinkunst en zo ongeveer alles wat daar tussen ligt. Dat was er te ruiken, te zien en vooral te horen op de Fakbarrally, een initiatief van Loko-Kultuurraad.

Een aantal jaar geleden merkte Kultuurraad (Kura) dat haar Algemene Vergadering wel erg dunnetjes bevolkt was met kringvertegenwoordigers. Men keek eens diep in eigen boezem en kwam tot de constatering dat een kringoverkoepelende kultuuractiviteit ontbrak. Vraag: hoe solfer je zoveel mogelijk studenten een avondje cultuur op? Antwoord: door die cultuur onder te dompelen in een badje met bier. Kura combineerde een kroegentocht met optredens van jonge — veelal Leuvense — groepen. Terwijl Kura voor de ondersteuning zorgde — onder andere om te vermijden dat Sabam komt zeiken — regelden de kringen en fakbars de groepjes die komen spelen. In 1997 zag de eerste Fakbarrally het levenslicht. Afgelopen woensdag was de telg alweer aan zijn vierde editie toe. Veto wurmde zich door de deinende massa en zag dat het goed was.

OEWOWOE

Flourish mag om negen uur het avondje vertier openen in Doc's Bar. Een jong groepje dat kwa samenstelling en repertoire verdacht hard lijkt op België's glorie K's Choice. Broer en zus zingen afwisselend en brengen tal van covers, waaronder Anouk en wat dacht u: K's Choice. De professionaliteit ontbreekt nog, maar Flourish weet een goedgevulde, doch niet overvolle Doc's Bar wel te amuseren.

Nog tijdens de set van Flourish barst de rally in alle hevigheid los. In een oververhit Politika Kaffee speelt het driekoppige Admiral Freebee, ter vervanging van het oorspronkelijk geplande Rumpstichkin. Als tweede geëindigd op Humo's rockrally voelen de muzikanten zich alvast te goed om Veto te woord te staan. Het zijn trouwens geloofsbriefjes die ze niet waar kunnen maken: Admiral Freebee brouwt een flauw afkooksel van Soulwax en dEUS met een hoog oewowoe-gehalte. Rustiger en meer genietbaar vinden we Alias Grey, op hetzelfde moment in L'Affaire te bewonderen. Germanist Stijn Gevaert plus gitaar vormen een duo dat de pedagogen wel kan bekoren.

MATURITEIT

Ook 't ElixIr laat zich niet kennen: Nude speelt nummers van een maand oud over puberaal kinderzeer. Ex-lieven, ex-lieven en nog eens ex-lieven. Vandaar ook het sitaat van de zanger in kwestie: "We zijn een groep van het klassieke tipe die op persoonlijke belevenissen geënte teksten brengt". Laten we hopen dat de auteur snel de liefde van zijn leven vindt, zodat er toch enige maturiteit

te ontdekken valt.

In 't Plectrum, de fakbar van Merkator en de Geologische Kring, praat Dries Helsen ondertussen maffe Nederlandstalige kleinkunst aan elkaar. Misanthrope — 'iets met een videoscherm' — en Sam — 'een jongetje met een gitaar' — kunnen we niet meemaken wegens op weg naar fakbar Letteren. Daar mag Decamerone voor de tweede keer op de rally spelen. Geschoolde muzikanten, foutloze nummers en grote hoeveelheid alcoholische konsumpties leiden tot een hoogtepunt in 'Once Again', een song die in het Leuvense ondertussen alom meegefloten wordt. Zeer genietbare baslijnen trouwens. Met spijt in hart verlaten we de Fak, om te ontdekken dat de Gelule te klein is voor de fans van Circle. Binnen geraken we niet, maar met onze neus tegen de ruit gedrukt kunnen we nog even meegeenieten van de snoeiharde hardcore.

TARZAN

We zijn iets te lui om de voettocht naar Doc's aan te vatten, maar naar het schijnt speelt daar op dat moment het zeer gesmaakte duo Palomine. Eentje met piano, viool en gitaar — hoe dat precies allemaal te combineren valt is ons een raadsel — en eentje met gitaar en stem brengen er 'redelijk rustige' eigen nummers. Dat hebben we dus gemist, maar de Pavlov ligt dichterbij en de verwachtingen zijn hooggespannen voor de winnaars van het interfakultair songfestival: Yevgueni Sokolov. Eenmaal aangekomen in het zaaltje achterin, zijn we getuige van een uiterst bizarre vertoning. Een of andere kommersiële zender houdt er try-outs voor stand-up comedians. Een intriest groepje van mislukte trouwfeestkomiëken trachten om beurten in een minuut tijd een proefpersoon op het podium aan het lachen te maken. Het absolute dieptepunt wordt bereikt wanneer een of andere randdebiel met een tarzanpakje entoesiast zijn kruis inpoeiert. We schamen ons plaatsvervangend diep.

Enige navraag leert dat het hele try-out-gedoe geen fluit met de fakbarrally te maken heeft en dat we nog even geduld moeten oefenen. Rond middernacht is het dan eindelijk zo ver en mogen we Yevgueni Sokolov bewonderen. In een jaar tijd evolueerde deze groep van een naamloos duo met covers van Franse chansons naar een trio dat met behulp van een computer Nederlandstalige kleinkunst de eeuwigheid inboenkt. Originele eigen nummers in de Pavlov, vooral 'Eenzaam met jou' brengt het publiek in ekstase. Een dik uur later verlaten we lichtelijk doof maar voldaan het pand.

Wat de opkomst betreft, mag de millenniumversie van de fakbarrally een succes heten: de meeste fakbars zaten nokvol en zowel ambiance als temperatuur stegen er bijwijlen tot ongekende hoogten. Enkele vertragingen niet te na gesproken, leek de organisatie ook wel in orde. Enig minpunt is het feit dat twee bomen van fakbars niet meededen. De Gnorgl zag af van een optreden wegens ambras met de burens vorig jaar. En het Huis der Rechten, nou ja, wat zullen we zeggen? Die hadden geen goesting zeker?

Loes Geuens

Foto's Fakbarrally Ellen Claes

KRUISWOORDRAADSEL

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23				
24					25		26					27		28					29							
30				31		32		33				34		35					37		38		39			
40			41			42		43				44			45		46			47			48		49	
		50			51			52				53			54	55			56				57	58		
59				60		61						62						63				64				
		65			66		67			68		69			70			71		72			73			
74	75		76			77			78		79		80	81		82		83		84		85	86			87
88		89		90				91				92		93			94			95		96			97	
98			99				100						101						103					104		
105																										

Horizontaal — 1 Ketter 9 Haarkleur 16 Genotmiddel 24 Vreemd 25 Vermanende toespraak 27 Tropische vogel 29 Proefbandje 30 Vergelijkend voegwoord 31 Bevroren dauw 33 Gebak 34 Kleverige stof 36 Europese regio 37 Smalle weg 39 Lichaamsdeel 40 Spil 41 Vuurwapen 43 Handelbaar 44 Kaartspel 46 Lange tijdsduur 47 Duits filosoof 49 Zangnoot 50 Griekse letter 51 Weekdier 53 Familielid 54 Voegwoord 56 Moedig strijder 57 Lengtemaat 59 Deel van het jaar 61 Germaanse oppergod 62 Gemeente aan de Schelde 63 Zonder initiatief 64 Werkende kracht 65 Hoge landpunt 67 Voorzetsel 69 Muzieknoot 70 Van geringe dichtheid 72 Pers. vnw. 73 Schandvlek 74 Getijde 76 Koord, draad 78 Cartoonist 80 Noord-Franse stad 83 Speeltuig 85 Schaakstuk 87 Muzieknoot 88 Spoedig 90 Rolsteen 91 Zware hamer 93 Bundel 94 Eetregel 96 Puntig uiteinde 97 Toeval, kans 98 Zwemvogel 100 Kwastje met lange steel 102 Heerlijk 104 Algemene bevolging 105 Het meetrillen, weergalm 106 Vreemde snuiter 107 Teken van laagheid.

Vertikaal — 1 Vrouw die iemands kind draagt 2 Zuid-Duitse dans 3 Lokspijs 4 Voertuig 5 Spottende gelaatsuitdrukking 6 Loofboom 7 Stel van bijenhorende zaken 8 Vervoer-

middel 9 Getand werktuig 10 Europeaan 11 Meisjesnaam 12 Speelgoed 13 Voorzetsel 14 Vochtig 15 Getal 16 Schaakstuk 17 Straatruzie 18 Muzieknoot 19 Sterrenbeeld 20 Mansnaam 21 Praatvogel 22 Zoon van Venus 23 Sporttak 26 Belgische rivier 28 Vervallen huis 31 Dwarsmast 32 Balspel 34 Japans bordspel 35 Pers. vnw. 37 Dierlijk produkt 38 Lidwoord 41 Borstharnas 42 Denkbeeldig punt aan de hemelbol 44 Zoon van Priamus die Helena schaakt 45 Gedroogde druif 47 Afkeer 48 Krijgsmacht 50 Handelbaar 52 Lichaamsdeel 53 Wapen 55 Vurig, verbeter 56 Achterbout van een varken 58 Europeaan 60 Gevechtswagen 64 Slotwoord 66 Roofdier 68 Europeaan 71 Schoorsteen-zwart 73 Puntige top 75 Stad in Limburg 77 Voedingsmiddel 78 Gebied 79 Mansnaam 81 Getijde 82 Spil 83 Getal 84 Oningewijde 86 Voorzetsel 87 Venetiaans hertog 89 Luikse gemeente 91 Deel van het jaar 92 Kippenloop 94 Fotografisch produkt 95 Brandgang 97 Vernis 99 Muzieknoot 100 Platina 101 West-Vlaams plaatsje 102 Familielid 103 Muzieknoot 104 Zangnoot.

Door Filip De Keukeleere

Win je toch nooit iets?

Kom dan vanaf 11 december tot 31 januari 2001 langs bij Acco. Per aangekochte schijf van 500 frank mag je een lotje trekken uit onze grote grabbelton. En ... altijd prijs! Iedereen - jong en oud, dik en dun - wint een van onze duizenden prijzen: koppen, een rugzak, een step, een aankoopbon, een stel speelkaarten ... en als het even meevalt een aankoopbon van 10 000 frank.

Er op tijd bij zijn, da's de boodschap: we hebben maar zoveel geschenken als de voorraad strekt.

Acco-lid? Korting van 10 % op Top-boeken!

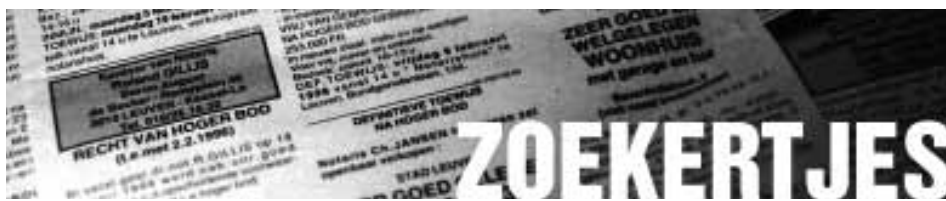
Als Acco-lid krijg je een rechtstreekse korting van 10 % op honderden Top-boeken. Kom 'n kijkje nemen in het ruime aanbod: recente publicaties, romans, kunstboeken, wetenschappelijke boeken, enz.

De compleetste keuze

Algemene en wetenschappelijke boekhandel - papierwaren - cursussen - kantoor materiaal

Tiensestraat 134 • 3000 Leuven • Tel.: 016/29 11 00 • Fax: 016/20 73 89

- ✓ BM schiet elke dag een paar keer.
- ✓ Neen, met zijn ejakulatie is niets verkeerd.
- ✓ En toch heeft hij een babyface.
- ✓ B, waar blijven die etiketten?
- ✓ Volgens wetenschappelijk onderzoek tonen vrouwen meer bloot als ze bijna gaan ovuleren.
- ✓ K. ovuleert niet want ze pakt de pil om te vermijden dat haar borsten nog grotere proporties gaan aannemen.
- ✓ G. wil voor kerstdag een kanten tanga klossen.
- ✓ Gezocht: iemand die voor nieuwjaar kanten tanga wil batikken.
- ✓ Knuffelvol nieuwjaar gewenst. M-A.
- ✓ En overige fazes natuurlijk.
- ✓ Persistence zoekt dringend een gemotiveerde drummer & zanger. Genre van metalcore tot trashmetal (0486/177901).
- ✓ Els, 't was lekkere chips.
- ✓ Ik wens vele Veto's, extra edities, fuiven, affiches en ander leuks, zodat het volgende

- millennium al geslaagd kan beginnen. Krijg ik nu m'n 5000 BEF — heu 125 EUR— oma?
- ✓ Roel(ight), dank je voor het redden van onze oudjaarsparty!
- ✓ Herry Christmas and Mappy Newyear!
- ✓ Da Extravaganza Alternativa Days wenst iedereen een Psychotronic Happy New Year.
- ✓ Postbode Moos wenst iedereen heel veel post toe, zodat hij volgend jaar niet op 't Stuc-onthaal kan blijven plakken.
- ✓ Vijf wensen de blonde psychologe van de Tiensestraat heel veel geraspte worteltjes en aardbeien toe.
- ✓ Het Stuconthaal hoopt dat er volgend jaar honderden knappe rijke minnaars langslapen.
- ✓ Lieveke, veel sukses met de thesis en de piano. Mosj.
- ✓ X wenst een 21ste eeuw zonder rijksdwacht, bob, staatsveiligheid, NSV, Vlaams Blok, Bush.
- ✓ X wenst dat alle proffen van het Vlaams Blok aan de KU Leuven in 2001 ontslagen worden.
- ✓ Annemie van het onthaal van 't Stuc wenst dat haar bankrekening gespijst zal worden, daarom geven wij haar nummer nu zodat u kan storten: 000-0188721-56.
- ✓ Sara, ik hou van jou.
- ✓ Vetoschrijven kan ernstige gevolgen hebben.
- ✓ Wij willen ook zo'n knappe gevolgen leren kennen.
- ✓ Pol & Tea danken u nu al voor uw aandacht.
- ✓ Lieveke, nieuwjaarskusje van mij, T.

JO MEUWISSEN

Alle verhuur
Video-, klank- en lichtmateriaal
Videoschermen tot 4 m
DISCOBAR
met of zonder D.J.
KARAOKE (5000 BEF)

016/201.301

(advertentie)

Veto werft

Veto is nog steeds op zoek naar medewerkers: DTP'ers, schrijvers, fotografen... Als u er zin in heeft, bent u welkom. U heeft altijd al gratis naar teater, film of dans willen gaan en dan ook nog eens gevraagd worden om uw mening er over te spuien? Slechts één adres: de Kultuurwerkgroep. U vindt dat uw naaste en uzelf altijd onrecht wordt aangedaan? Kom over sociale thema's schrijven. Of vindt u onderwijs-thema's razend interessante foto-onderwerpen? Dan is Veto zeker wat u zoekt.

Bent u één van de mensen hierboven en u meldt zich niet aan? Ola! U kunt u beter vandaag dan morgen aanmelden op het aloude adres: 's Meiersstraat 5, 3000 in Leuven. U beweegt zich enkel in cyberspace? Geen probleem: laat iets achter op veto@veto.student.kuleuven.ac.be.

- ✓ Wij verwittigen schrijvers van voorpagina's nu al: om drie uur in de Tir gaan wij te zat zijn om de vuilbakken van de Tiense te gaan onderzoeken.
- ✓ En weer opent de wereld zich als een meisjeskamer.
- ✓ Verliefde postvijfentwintigjarige pubers moeten nu zwijgen.
- ✓ Pleasssse.
- ✓ Benieuwd of Tea een knappe is.
- ✓ Ze kan me krijgjeuh.
- ✓ Lindaaa, kusjeeh.
- ✓ Vermoeide eindredakteur verontschuldigt zich nu al bij interimende collega-eindredakteur voor de achterstand.
- ✓ 't Is de schuld van Pol & Tea.
- ✓ Er mogen op Veto volgend jaar ook een paar knappe minnaressen langskomen.
- ✓ Rijk hoeven ze niet te zijn.
- ✓ Veto zoekt nieuwe medewerkers.
- ✓ Vooral cultuur is tof.
- ✓ Maar als u per se fotograaf wil zijn, ga uw gang.

- ✓ Marie-Anne, omdat het zo lang geleden is: kusje van Thieu.
- ✓ Jonge blonde oppergod, die in zijn vrije tijd ook nog iets bij Sora doet, krijgt na overmatig alcoholgebruik zijn jongheer niet meer in de juiste positie, aldus iemand die het kan weten.
- ✓ Nieuwe regels bij het kantussen! Ad libidum betekent: ga naar de laatste strofe.
- ✓ 't Plan Sjarel wacht.
- ✓ Boer Sjarel niet.
- ✓ Katelijne, bedankt voor de eindredactie.
- ✓ Gudrun, verjaardagskusje, T.
- ✓ Veto werft dat het geen naam meer heeft.
- ✓ De verloning is nihil maar het maatschappelijk aanzien is niet te schatten.
- ✓ Gezocht: stress-bestendige hoofdredakteur.
- ✓ Gezocht: vier vliegtuigtickets naar Berlijn.
- ✓ In de aanbieding: zessenveertig busplaatsen naar Berlijn.
- ✓ Veto wenst iedereen een zalige kerst...
- ✓ ...en een gelukkig nieuwjaar.
- ✓ Tot volgend jaar!

MAANDAG

- 19.45 u **MEETING**, onder de ballon op het Hooverplein, toeg. 150 Bef., org. &of, Holebi-jongeren.
- 20.00 u **KERSTKONSERT** Kerstconcert van Camerata Aetas Nova vzw met werk van onder andere Vic en Staf Nees, Peter Pieters, Kurt Bikkembergs, Paul Schollaert, Jules van Nuffel en Flor Peeters, in Kapel Leo XIII seminarie (ingang langs Vesaliusstraat), toeg. 200/150, org. Camerata Aetas Nova vzw.
- 20.00 u **FILM** Grand Cru: "Freaks" van Tod Browning, in Stuczaal, toeg. 100/125/150/175, org. Stuc.
- 20.00 u **TEATER** Teatermakersgroep de Queeste & Stichting de Mol brengen Belgradotrilogie: Servische vluchtelingen vieren oudjaar op vier plaatsen in de wereld, in Schouwburg, toeg. 450, org. CC Leuven.
- 20.00 u **KONSERT** Vlaams Radio Koor: kerst met Jo Lemaire, org. CC Leuven.
- 22.30 u **FILM** New Harvest: "Rien à faire" van Marion Vernoux, in Stuczaal, toeg. 100/125/150/175, org. Stuc.

DINSDAG

- 20.00 u **FILM** New Harvest: "Rien à faire" van Marion Vernoux, in Stuczaal, toeg. 100/125/150/175, org. Stuc.
- 22.30 u **FILM** Grand Cru: "Freaks" van Tod Browning, in Stuczaal, toeg. 100/125/150/175, org. Stuc.

WOENSDAG

- 14.00 u **FILM** "Hiver 60" Drama over een Waalse familie tijdens de grote staking van 60/61 (Frans gesproken), in Vander Kelenstraat 30, toeg. gratis/25/50, org. Vlaams Filmmuseum en -archief.
- 19.00 u **ETENTJE IN ALMA II** We gaan gezellig samen eten in Alma II met een groep holebi-jongeren., in de inkomhal van Alma II, toeg. gratis, org. &of, Holebi-jongeren.
- 20.00 u **DISKUSSIEAVOND** Klimaatconferentie van Den Haag de mist in... Hoe moet het verder? Met Eloi Glorieux (Vlaams parlementslid en energiedeskundige, Agalev) en Peter Tom Jones (burgerlijk ingenieur milieukunde, SJW/SAP), in MTC 00.74, toeg. gratis, org. Jong Agalev-Leuven/SJW-Leuven.
- 20.00 u **FILM** Film: "Magnolia", in Themahuis

- Inamo, Halfmaartstraat 19, org. Themahuis Inamo.
- 20.00 u **KONSERT** Kommil Foo: "Andermans Gelag", in Stadschouwburg, toeg. 600, org. CC Leuven.

DONDERDAG

- 20.00 u **PRAATKAFEE** met leuke muziek in

Cluster

- 21/12 Sinterkerstfeestje, in Commerce.
- 22/12 Kerstconcert door koor en orkest van de muziekharmonie, in Lemmensinstituut.

EOOS

- 18/12 om 17.00 u: Feestweek: Receptie.
- 19/12 om 20.00 u: Feestweek: Filmavond, in MSI.
- 20/12 om 19.30 u: Feestweek: Kaas & Wijnavond, in Downtown Jack.
- 21/12 om 22.00 u: Feestweek: Cocktailavond, in Praatkamer Fakbar Letteren.

Historia

- 19/12 om 20.00 u: Thema-avond: Pasen, in Fak Letteren.
- 21/12 om 21.30 u: Fuif, in Samambaia.
- 22/12 Parijsreis, in Parijs (of wat had u gedacht).

Klio

- 18/12 Vlaamsche Avond + Gratis Vat, in Fakbar Letteren.
- 19/12 om 21.00 u: Swingpaleis, in Praatkamer Fakbar Letteren.
- 20/12 om 22.00 u: Spellekesavond, in Tweede verdiep Fak Letteren.
- 21/12 om 19.30 u: Kerstfeestje, in Alma II.

LBK

- 18/12 om 20.00 u: Kerstkantus, in Duivenbond.
- 19/12 om 19.00 u: Kerstviering en receptie, in Sint Lambertus en Rosie.
- 21/12 Kerstfeestje, in Rosie.

Medica

- 18/12 om 22.00 u: Get Down and

- kafee Couperus & Cocteau. Je kan hier mensen van &of leren kennen en je vindt hier meer informatie over de vereniging., in Couperus & Cocteau, Diestsestraat 245, toeg. gratis, org. &of, HOLEBI-jongeren.
- 20.30 u **KONSERT** Yonderboi, een veelzijdig Hongaars Muziek talent, in Stuczaal, org. Stuc.

- Boogiefuif, in Samambaia. • 21/12 om 22.00 u: Top 100, in Doc's Bar.

Merkator & Geos

- 18/12 Bier-Tour de France, in 't Plectrum.
- 21/12 't Plectrum Fever, in 't Plectrum.

Musicologica

- 19/12 Tapnamiddag, in Fakbar Letteren.
- 19/12 om 22.30 u: Kerstfeestje, in Fakbar Letteren, toeg. 21:30.

Pedagogische Kring

- 19/12 Woeps-fuif Pedagogiek, in Samambaia.

Psychologische Kring

- 19/12 om 22.00 u: Kerst-TD, in Albatros.
- 20/12 Kaas & Wijnavond, in Pavlov.

VRG

- 19/12 Info-avond Semeks.
- 20/12 om 22.00 u: Kerst-TD, in Samambaia/Albatros/Rumba.

VTK

- 18/12 Revue, in Zaal Helmont.
- 18/12 om 22.00 u: Babs-TD, in Albatros.
- 19/12 Revue, in Zaal Helmont.
- 20/12 Revue, in Zaal Helmont.
- 20/12 om 21.00 u: Kerstfeestje, in 't ElixIr.
- 21/12 Booze & Blues, in Waaiberg.
- 21/12 om 20.00 u: Booze & Blues, in Waaiberg.

VRIJDAG

- 20.00 u **KONSERT** Kerstconcert o.l.v. Kurt Bikkembergs en Ludo Claesen (reservatie noodzakelijk 016/233967), in Lemmensinstituut, Herestraat 53, toeg. 250/200, org. Lemmens i.s.m. woon- en zorgcentrum De Wingerd.

ZATERDAG

- 21.00 u **FUIF** 'Mo Better Booze' Fuif met optreden van Katastroef., in Den Ouden Tijd, Herent, toeg. 250/300, org. Pieter Claeys & Antoon Verlinden ism Tosse (Café Den Travoo).

WOENSDAG

- SPELLETJES** Winterspeeltuinen: indoor speeltuin, in Brabantal, org. Jeugdendienst Stad Leuven.
- 14.00 u **FILM** "Air Bud" Jeugdfilm over de vriendschap tussen een jongen en zijn gevonden hond, in Vander Kelenstraat 30, toeg. gratis/25/50, org. Vlaams Filmmuseum en -archief.
- 15.00 u Musica & CC Casino en Blauw Vier: "Peter Pan", in Stadschouwburg, toeg. 280/350, org. CC Leuven.
- 20.00 u **FILM** "Le Filet Américain" Documentaire van Robbe de Hert over het België van de jaren 70, in Vander Kelenstraat 30, toeg. gratis/25/50, org. Vlaams Filmmuseum en -archief.

DONDERDAG

- SPELLETJES** Winterspeeltuinen: indoor speeltuin, in Brabantal, org. Jeugdendienst Stad Leuven.

VRIJDAG

- SPELLETJES** Winterspeeltuinen: indoor speeltuin, in Brabantal, org. Jeugdendienst Stad Leuven.

ZONDAG

- FUIF** VT4 Oudejaarsparty, in Brabantal, org. Star Events.

VRIJDAG

- 20.00 u **TEATER** "Zee Mineur" Dimitri Leue brengt het vervolg op "Maura of de zeven magen der eenzaamheid", in Schouwburg, toeg. 450, org. CC Leuven.

“Het zijn niet alleen koks die lange messen dragen”

Viep in de Laplandse bossen is er al jaren een ministaat, bevolkt door een schare elfjes. Tenger als deze wezens zijn, worden ze geleid door een ware goeroe. Met zijn inzet voor de kinderen roemt menig mens deze filantroop, ondanks zijn ietwat perverse kantjes.

Veto: *Heeft De Kerstman veel seks?*

De Kerstman: «Laat ik hier met een voorzichtig antwoord beginnen. Rond de feestdagen is het dikwijls zo druk dat er van seks in de normale zin van het woord weinig in huis komt. Daardoor moeten mijn helpers — onder andere rendier Rudolf — het soms wel eens ontgelden. De Kerstman is ook maar een mens.»

Veto: *Wat vindt Gaia daarvan?*

De Kerstman: «Gaia heeft minder moeite met de seks dan met de lastige werktijden en het parkoer van rendier Rudolf. Je begrijpt wel: door de lucht en over de daken met Kerstmis, dat is niet evident. Gelukkig heb ik een ijzersterk kontrakt met rendier Rudolf. Trouwens, Michel Vandenbosch mag altijd eens langskomen als hij rendier Rudolf uit de puree wil helpen.»

RIETSUIKERPLANTER

Veto: *U vergriipt zich dus zowel aan uw rendier als aan uw helpers, de elfjes.*

De Kerstman: «Over de elfjes zou ik voorlopig liever niets zeggen, want we zitten nu in een kortgeding. Ik kan er weinig over loslaten. Laat ik het zo stellen: het is niet toevallig dat ik kadootjes aan kleine kinderen bezorg. De elfjes worden daar soms bij betrokken als lustobject. Persoonlijk vind ik hun spitse oren het meest seksy. Bovendien moet je weten dat ik niet al te groot geschapen ben. Dan komen die kleine frêle wezens echt van pas. Niet dat ik flauwval bij de minste erektie, zo erg is het niet. Om terug te komen op Michel Vandenbosch: hij zou zeker slagen als substituut voor rendier Rudolf of een elfje. Misschien kunnen we iets regelen.»

Veto: *Vroeger was u in het groen gekleed. Tot het moment waarop u een kontrakt afsloot met Coca-Cola. Heeft u daar uw idealen niet verloochend?*

De Kerstman: «Dat is vast en zeker zo. Laat ons stellen dat Coca-Cola een zeer sterk kontrakt aanbood: veel promotie op teevee, lichtwerk, nieuwe kostuums en zo. Mijn loon wordt deels in natura, deels in valuta uitbetaald. Een loon dat aanleunt tegen dat van de betere basketbalspeler uit de Verenigde Staten. Daardoor geraakte Coca-Cola wel even in de problemen. Door de rietsuikerplanters aan te sporen harder te werken tegen minder loon, is het hen toch gelukt. Ik liep wel liever in het groen rond, al werd dat in de loop van de jaren '80 een beetje démodé, zeker toen de boswachters aanspraak maakten op die groene kleur. Ik kon toch moeilijk als boswachter optreden!»

PLOERT

Veto: *Bent u mediageil?*

De Kerstman: «Ik moet het hebben van mijn mediastunts. Als men slechts een keer per jaar in de mediabelangstelling staat, dan moet je wel het onderste uit de kan halen. De media zijntoch de gedroomde instelling

om dat de doen. Zeker door de konfliktueuze strijd met de onderkruiper Sinterklaas.»

Veto: *Vanwaar die vete met Sinterklaas?*

De Kerstman: «Sinterklaas is simpelweg een ploert van de eerste orde. Vroeger deed ik alles gezapig tijdens de maand december. Maar sinds dat stuk krapuul ook op de markt is gekomen, zijn de dingen niet meer hetzelfde. Besef je wel dat hij gebruik maakt van gastarbeiders, een deel negers die minder op de hoogte zijn van zijn slinkse praktijken. Door zo'n laag wezen ben ik verplaatst naar het eind van de maand december. Hij moest per se de eerste week van december hebben. Dat is mijn grootste trauma ooit. Schaamteloos heeft hij mijn imago, baard en kostuum gepikt. Hij is niet meer dan een flauw afkooksel van mijn verschijning.»

KOSTSCHOOL

Veto: *Is Sinterklaas niet ouder dan u?*

De Kerstman: «Dat is alweer een van die roddels die hij de wereld ingestuurd heeft. U moet weten dat hij beweert uit Spanje te komen. Maar dat is helemaal niet zo: hij is *nen Turk*. Hij kan zelfs geen Spaans. Het verbaast me trouwens dat hij zo goed Nederlands spreekt. Ik spreek tenminste driehonderd talen. Dat is voldoende om me over de hele wereld verstaanbaar te maken. Dat wil niet zeggen dat ik elk Bantodialect beheers of dat mijn Nagwatl zo vlotjes bekt. Maar ik red me wel.»

Veto: *Sinterklaas staat erom bekend dat hij stoute kinderen straft. Doet u ook iets dergelijks?*

schandalige wijze van Sinterklaas, daar doe ik niet aan mee. Door negers uitgedeelde lijfstraffen aan de hand van vooroorlogse strafwerktuigen die gangbaar zijn in gere-tardeerde Engelse kostscholen, dat doe je toch niet?»

Veto: *U profileert zich dus als dé kindervriend?*

De Kerstman: «Dat probeer ik. Ten opzichte van mijn eeuwig vriendelijke glimlach, mijn 'Hohohoho', is Sinterklaas de zuurpruim van de heiligen.»

Veto: *Kwatongen beweren dat u een alcoholicus bent.*

De Kerstman:

«Dat kan ik niet ontkennen aangezien ik om die reden al in enkele strafinstellingen heb verbleven. Ik kan niet zeggen welke, maar met name in het buitenland is men nogal streng wat betreft alcoholconsumptie. Zeker in die Zuidoost-Aziatische landen. Daarom ga ik daar ook niet meer. Voor die ouders wordt het zowiezo toch steeds moeilijker om mijn tarieven te betalen. Mijn alcoholverbruik: het is koud buiten, een man zoekt een verzetje maar rendier Rudolf is druk in de weer en Michel Vandenbosch ligt ondertussen in bed. Hoe moet ik anders mijn sublimatie kanaliseren? Alleen een echte *screwdriver* houdt me dan op de been. Alhoewel ik een frisse pint of een glas whiskey ook nooit zal laten staan. Die whiskey moet ik wel vaak

De Kerstman: «De paashaas beschouw ik niet als concurrentie. Dat loopt daar maar volkomen in het wild, in een periode waar ik niet actief ben. Dan lig ik allang op het strand van Jamaica met aan elke vinger een schaarsgekleed, ietwat naïef *bimbootje* terwijl de paashaas zich hier de eieren uit het gat duwt.»

Veto: *Jamaica? Ik dacht dat uw thuisbasis op de Noordpool lag.*

De Kerstman:

«Om een paar miljard mensen te bevoorraden, moet je een vrij grote opslagplaats hebben. Daar was er toevallig nog wat plaats. Een gedeelte van

de goederen ligt daar dan ook. Ik prefereer echter wel zonniger landen als de Nederlandse Antillen of Zuid-Amerikaanse goedkope verblijfplaatsen waar ik schaamteloos mijn ding kan doen.»

Veto: *Heeft u in die Zuid-Amerikaanse landen ook veel Duitse vriendjes?*

De Kerstman: «De eerlijkheid gebiedt me om te zeggen dat er zich onder mijn kenniskring enkele ex-SS'ers bevinden. Dat is vrij handig omdat ze mij interessante statistieken kunnen bezorgen over de bevolking in Duitsland. Ze weten perfect wie waar woont, wie iets op zijn kerfstok heeft, wie arisch is en wie jood. Het zijn niet altijd de vriendelijkste mensen, maar ze zijn efficiënt en diskreet. Ook voor het vervoer van de goederen stellen ze soms treinwagons ter beschikking — ze schijnen daar goede contacten voor te hebben.»

ELVIS

Veto: *U heeft misschien nog wat neveninformatie voor onze lezers: leeft Hitler nog?*

De Kerstman: «Hitler leeft nog. Hij woont momenteel samen met Elvis op Mars. Meer info kan ik zelf niet geven. Maar er loopt hier een man rond in Leuven met een papertje over de maanlanding — die schijnt er meer over te weten. Wat ik u wel kan verklappen is dat Kennedy vermoord is door zijn moeder en wel om de volgende reden: hij stond op het punt te openbaren dat zijn grootmoeder een innige vriendschapsrelatie had met een groenpenisachtig krea-tuur, toevallig ook bevriend met Elvis. Maar dat was nogal moeilijk

uit te leggen aan de pers, vandaar dat alles in de schoenen van Oswald geschoven is. Spijtig genoeg is dit plan niet waterdicht, daarom is de CIA nu van plan de moord op naam van Bj*rn M*ll*nts te zetten. Want dit beest van België blijkt ook een en ander op zijn kerfstok te hebben.»

Veto: *Heeft u nog een speciale kerstwens voor onze lezers?*

De Kerstman: «Ik hoop dat al hun dromen mogen uitkomen. Uiteraard de realistische, maar ook de dromen van iets utopischer aard.»

De Vetoploeg

De Kerstman: «Dat hangt er van af wat het misdrijf is. We hebben een strafwetboek dat bepaalt hoe we sanktioneren. Bij huisvredebreuk — wanneer kinderen stout zijn in gezinsverband —, spijbelen, onvrijwillige slagen en verwondingen of doodslag krijgen ze geen kadootje. Bij diefstal, helling van gestolen goederen en vadermoord treed ik wel strenger op. Dan stuur ik een vermanend elfje. Maar meer dan vermanen doet het wel niet. Alleen als het echt te gortig wordt — bijvoorbeeld bij het invoeren van semestereksamen —, gaat rendier Rudolf erop af. Met zijn vertrappelede hoeven weet hij stoute kinderen wel op andere gedachten te brengen. Echt straffen op de

verbasteren met cola — een kontraktuele verplichting.»

BIMBO

Veto: *Wat denkt u van al die Belgacomklonen?*

De Kerstman: «Tja, die klonen worden gemaakt in een instituut verbonden aan de KU Leuven. Ik krijg daar zware sponsoring voor — hoe moet ik anders mijn *bokes* verdienen? Dat is nu eenmaal het lot van iemand die veel in de belangstelling staat. Hoge bomen vangen veel wind. Maar het zijn niet alleen koks die lange messen dragen.»

Veto: *U heeft het veel over Sinterklaas maar hoe verloopt uw relatie met de paashaas?*